

**Plán péče
o přírodní památku
Náměšťská obora
na období
2013 - 2022**

Návrh na vyhlášení

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

ŠTÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉM ÚZEMÍ

1.1 ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- evidenční číslo: 875
- kategorie ochrany: přírodní památka
- název: Náměšťská obora
- druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno: vyhláška
- orgán, který předpis vydal: Okresní národní výbor v Třebíči
- číslo předpisu:
- datum platnosti předpisu: 5.2.1981, 27.9.1990, 1.3.1994
- datum účinnosti předpisu:

1.2 ÚDAJE O LOKALIZACI ÚZEMÍ

kraj:	Vysočina
okres:	Třebíč
obec s rozšířenou působností:	Náměšť nad Oslavou
obec s pověřeným obecním úřadem:	Náměšť nad Oslavou
obec:	Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou
katastrální území:	Náměšť nad Oslavou (591211), Kralice nad Oslavou (590941)

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území viz přílohy.

1.3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ PODLE SOUČASNÉHO STAVU KATASTRU NEMOVITOSTÍ

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: Náměšť nad Oslavou (591211)

Číslo parcely podle KN	Č. parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
125/1	-	lesní pozemek	-	1614	10109	10109
126	-	lesní pozemek	-	1614	1316	1316

131/1	-	trvalý travní porost	-	63	375	375
132	-	vodní plocha	vodní nádrž umělá	10001	430	430
150/1	-	lesní pozemek	-	1614	279867	279867
150/2	-	lesní pozemek	-	1614	182742	182742
150/3	-	lesní pozemek	-	1614	64921	64921
150/4	-	lesní pozemek	-	1614	470	471
151	-	zahrada	-	63	3888	3888
153/1	-	lesní pozemek	-	1614	16794	16016
153/2	-	lesní pozemek	-	1614	4525	4525
160/1	-	lesní pozemek	-	1614	455901	455901
160/2	-	lesní pozemek	-	1614	6561	6561
160/3	-	lesní pozemek	-	1614	84416	84416
160/4	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	7041	7041
160/5	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	3355	3355
160/6	-	lesní pozemek	-	1614	33472	33472
164/1	-	lesní pozemek	-	1614	129708	129708
164/2	-	lesní pozemek	-	1614	216	216
st. 166	-	zast. plocha	budova bez č.p.	1614	256	256
173	-	lesní pozemek	-	1614	3704	3704
174	-	lesní pozemek	-	1614	1159	1159
175	-	lesní pozemek	-	1614	27514	27514
182	-	lesní pozemek	-	1614	152300	152300
184	-	lesní pozemek	-	1614	15824	15824
186	-	lesní pozemek	-	1614	1075	1075
187/1	-	lesní pozemek	-	1614	233641	233641
187/2	-	vodní plocha	zamokřená plocha	1487	1781	1781
188	-	vodní plocha	vodní nádrž umělá	1614	756	756
189	-	vodní plocha	vodní nádrž umělá	1614	1075	1075
190	-	vodní plocha	vodní nádrž umělá	1614	935	935
191	-	lesní pozemek	-	1614	151097	151097
1138	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	6486	6206
1139	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	7801	7801
1140	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	1264	1264
1141/2	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	3223	3223
1141/3	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	265	265
1141/4	-	lesní pozemek	-	1614	51	51
1141/5	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	68	68
1141/6	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1614	24	24
1141/7	-	lesní pozemek	-	1614	134	134
Celková výměra					1 896 540	1 895 483

Katastrální území: Kralice nad Oslavou (590941)

Číslo parcely podle KN	Č. parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
st. 78	-	zast. plocha	budova s č.p.	693	1374	1377
st. 79	-	zast. plocha	budova bez č.p.	693	263	261
st. 80	-	zast. plocha	budova bez č.p.	693	126	137
st. 81	-	zast. plocha	budova bez č.p.	693	151	142
st. 251	-	zast. plocha	budova bez č.p.	693	210	218
1690	-	lesní pozemek	-	693	84212	105029
1882	-	trvalý travní porost	-	29	2518	2570
1883	-	lesní pozemek	-	693	58543	58436
1884/1	-	ovocný sad	-	29	22833	22746
1884/2	-	trvalý travní porost	-	29	2644	2709
1884/3	-	trvalý travní porost	-	29	1199	1204
1885	-	ostatní plocha	jiná plocha	693	3553	3389
1886	-	trvalý travní porost	-	29	1302	1289
1887	-	trvalý travní porost	-	29	1928	2027
1888/1	-	orná půda	zahrada	29	3000	3000
1888/2	-	zahrada	-	29	1485	1401
1889	-	trvalý travní porost	-	29	6672	9171
1891	-	trvalý travní porost	-	29	669	1835
1892	-	trvalý travní porost	-	29	26957	26496
1893	-	trvalý travní porost	-	29	1820	1459
1894	-	trvalý travní porost	-	29	1339	2099
1895	-	trvalý travní porost	-	29	3521	3450
1896	-	zahrada	-	29	334	315
1897	-	lesní pozemek	-	693	1906	1879
1898	-	lesní pozemek	-	693	2881	2741
1900	-	trvalý travní porost	-	29	2554	2546
1901	-	trvalý travní porost	-	29	1399	1326
1902/1	-	trvalý travní porost	-	29	976	1144
1902/2	-	ostatní plocha	jiná plocha	693	1750	1451
1903	-	lesní pozemek	-	693	30273	30374
1904	-	trvalý travní porost	-	29	5981	6322
1905	-	trvalý travní porost	-	29	7183	7146
1906/1	-	lesní pozemek	-	693	4682	4931
1906/2	-	trvalý travní porost	-	29	2859	3037
1909	-	lesní pozemek	-	693	256484	256315
1911	-	trvalý travní porost	-	29	7107	7203
1912	-	trvalý travní porost	-	29	2800	2575

1913	-	trvalý travní porost	-	29	198	158
1915	-	lesní pozemek	-	693	86219	86309
1916	-	lesní pozemek	-	693	3571	3147
1917/1	-	lesní pozemek	-	693	8000	7533
1917/2	-	trvalý travní porost	-	29	3923	4110
1918	-	trvalý travní porost	-	29	20781	20527
1919	-	trvalý travní porost	-	29	3046	3088
1920/1	-	trvalý travní porost	-	29	40317	39483
1920/2	-	lesní pozemek	-	693	1000	740
1920/3	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	693	800	961
1921	-	lesní pozemek	-	693	1996	2148
1922	-	lesní pozemek	-	693	219176	214082
1924	-	lesní pozemek	-	693	550	542
1926	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	693	2190	1934
1929	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	693	4622	5062
1930	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	693	493	463
1932	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	693	1788	1747
Celková výměra					954 158	971 784

Ochranné pásmo

Katastrální území: Náměšť nad Oslavou (591211)

Číslo parcely podle KN	Č. parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
st. 127	-	zast. plocha	budova bez č.p.	878	80	80
127/1	-	zahradka	-	878	1311	1311
127/2	-	zahradka	-	878	750	750
st. 128	-	zast. plocha	budova s č.p.	878	268	268
130	-	lesní pozemek	-	1614	8055	8055
131/2	-	vodní plocha	zamokřená plocha	10001	3691	3691
st. 167	-	zast. plocha	budova s č.p.	1614	1660	1660
st. 602	-	zast. plocha	budova bez č.p.	10001	21	21
153/1	-	lesní pozemek	-	1614	16794	777
Celková výměra					32 630	16 613

Ochranné pásmo se vyhláší na výše uvedených pozemcích. Jedná se o dvě lokality, z nichž jedna je tvořena komplexem budov (obytná a hospodářské) v jižní části obory u silnice z Náměště do Kralic. Jedná se o bývalou hájenku Náměšť, která je však dlouhodobě nevyužita a budovy jsou v havarijním stavu. Tato plocha je uvnitř obory.

Druhá lokalita (u zámku) je v severní části PP u silnice z Náměště do Velké Bíteše a jedná se o části lesních porostů, jeden rodinný domek s garáží a zahradou a nevyužívané hospodářské budovy jižně od domu. Tyto pozemky a budovy jsou vně oplocení obory.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma viz přílohy.

1.4 VÝMĚRA ÚZEMÍ A JEHO OCHRANNÉHO PÁSMA

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha	OP plocha v 0,0000 ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha
lesní pozemky	263,0946	0,8832		
vodní plochy	0,4977	0,3691	zamokřená plocha	0,1781
			rybník nebo nádrž	0,3196
			vodní tok	0,0000
trvalé travní porosty	15,3349	0,0000		
orná půda	0,3000	0,000		
ostatní zemědělské pozemky	2,8350	0,2061		
ostatní plochy	4,4254	0,0000	neplodná půda	0,0000
			ostatní způsoby využití	4,4254
zastavěné plochy a nádvoří	0,2391	0,2029		
plocha celkem	286,7267	1,6613		

1.5 PŘEKRYV ÚZEMÍ S JINÝMI CHRÁNĚNÝMI ÚZEMÍMI

národní park: -

chráněná krajinná oblast: -

jiný typ chráněného území: regionální biocentrum ÚSES

- Obora v Náměšti nad Oslavou je i cennou nemovitou kulturní památkou, která je zapsána v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek pod rejstříkovým číslem 2898. Samostatně jsou vedeny některé oborní objekty – lovecký zámeček Lusthaus, oborní zeď, bývalá střelnice.
- Obora je zároveň součástí území „Náměštsko“, které bylo prohlášeno Ministerstvem kultury České republiky za památkovou zónu dne 1. července 1996 (Sbírka zákonů č. 208/1996).

Natura 2000

ptačí oblast: -

evropsky významná lokalita:

EVL CZ0613816 Náměšťská obora

1.6 KATEGORIE IUCN

název managementové kategorie podle IUCN: III. přírodní rezervace

1.7 HLAVNÍ PŘEDMĚT OCHRANY

1.7.1 PŘEDMĚT OCHRANY PODLE ZŘIZOVACÍHO PŘEDPISU

Předmětem ochrany PP dle zřizovací vyhlášky je „obora v Náměšti nad Oslavou jako celek, který je dokladem činnosti našich předků“ - zejména pak staré stromy (duby, habry), na které vázán výskyt řady významných živočichů. Přísná ochrana bez nejmenších zásahů se týká dle výše uvedené vyhlášky celkem 706 stromů.

1.7.2 HLAVNÍ PŘEDMĚT OCHRANY – SOUČASNÝ STAV

A. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
brambořík nachový (<i>Cyclamen purpurascens</i>)	Cca 150 jedinců	§3, C3	Roste v okolí vápencových lůmků v západním okraji obory (plocha 26).
tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Viz kap. 1.8	SO	Viz kap. 1.8
Páchník hnědý (<i>Osmoderma barnabita</i>)	Viz kap. 1.8	SO	Viz kap. 1.8
kovařík fialový (<i>Limoniscus violaceus</i>)	Viz kap. 1.8	Natura 2000	Viz kap. 1.8
holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	Jednotky až desítky párů	SO	Na vhodných hnízdních stromech – dílčí plochy 16, 17, 25, 26
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	Jednotky jedinců	SO	Potvrzen u zahrad u hájovny (plocha 22), řada vhodných stromů k hnízdění po celém území
včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	Jednotky jedinců	SO	Potvrzen ve střední části obory – hnízdění není vyloučeno
hřib (<i>Boletus fechtneri</i>)	jedinci až desítky jedinců	KO	sporadické výskyty bez výraznější preference výskytu, spíše při okrajích
střevlík (<i>Carabus scheidleri</i>)	jednotky jedinců	O	dokladován v létě na loukách u hájovny nad rybníkem (východní okraj plochy 6 vpravo od silnice k hájovně, jižní okraj plochy 23), dále nad rybníčky u Náměště při okraji lesa jižně (severní okraj plochy 26)

svižník polní (<i>Cicindela campestris</i>)	jednotky jedinců	O	dokladován sporadicky na teplejším svahu kolem rybníčků u Náměště (severní okraj plochy 20), ojediněle podél cesty u Lusthausu (plocha 6 jižně)
zlatohlávek skvostný (<i>Cetonischema aeruginosa</i>)	jednotky jedinců	O	v červnu potvrzen při sání mízy na poraněném dubu u okraje louky v centrální části obory (severní okraj plochy č. 5)
zlatohlávek (<i>Oxythyrea funesta</i>)	jednotky jedinců	O	potravní výskyty na květech kolem okraje lesů a na loukách, dále v zahradě u hájovny (plocha 22), reprodukce možná v sušších travních porostech
čmeláci (<i>Bombus pratorum</i> , <i>B. lapidarius</i> , <i>B. terrestris</i>)	jedinci až desítky jedinců	O	sporadické výskyty bez výraznější preference výskytu, spíše při okrajích lesa (plochy 5, 6), na loukách kolem velkého rybníka (23) i na plochách nad prostředním a horním rybníčkem v kaskádě u Náměště (lokality 20) na květech, pomístně i jinde, spíše potravní výskyty, i když lze s ohledem na rozlohu území předpokládat i reprodukční prostory
batolec duhový (<i>Apatura iris</i>)	jednotky jedinců	O	v červnu a červenci vždy 1 až 2 ex. při sání u velkého rybníka (plocha č. 19) a u toku ve východní části lokality (plocha č. 1). V doprovodných porostech mohou být i živné dřeviny
mravenec <i>Formica polyctena</i>	několik kolonií	O	četné hnízdní kupy kolem Lusthausu a kolem přístupové cesty, těžiště na plochách 17 a 21

1.8 PŘEDMĚT OCHRANY EVL ANEBU PO, S KTERÝMI JE ZCHŮ V PŘEKRYVU

tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo*)

Na území České republiky je tesařík obrovský vzácný a mizející druh, dnes poněkud hojnější pouze na omezených lokalitách v jižních Čechách a na jižní Moravě, náměšťská lokalita se nachází při okraji moravské části výskytu. Na lokalitách v ostatních částech území ČR již většinou vyhynul nebo jsou nálezy velmi ojedinělé.

Ohrožení tesaříka obrovského je především způsobeno upuštěním od tradičních způsobů lesního a pastevního hospodaření (střední a výmladkové lesy), které v lesích vedlo ke zvýšení zápoje korun a tím zastínění kmenů, na pastvinách pak k likvidaci soliterních stromů. Dále je ohrožen likvidací starých listnatých stromů, zejména dubů, na lokalitách výskytu. V odborném prostředí, kde jsou vhodné stromy zachovány díky hospodaření v lesích zvláštního určení jako staré výstavky (mj. podporující i tvorbou plodů úživnost pro zvěř), představuje potenciální ohrožení především likvidace stromů z bezpečnostních důvodů, a to i stromů padlých po klimatických extrémeh (viz poznatky o výskytu druhu na padlém dubu v centrální části), likvidace z ekonomických důvodů (dřevo) není pro les zvláštního určení relevantní.

Druh se vyvíjí především v dubu, pouze vzácně v jilmu a ořešáku, uváděn je i jasan a vrba, na jihu Evropy též jírovec maďal. Vyhledává zejména osluněné stromy na okrajích lesů, v alejích, prosvětlených porostech na svazích a soliterní stromy na loukách a pastvinách (výjimečně v intravilánech). Napadá hlavně starší živé stromy, vývoj probíhá pod kůrou a později ve dřevě

kmenů i silných větví v korunách. V oboře je vázán na starší stromy při okrajích lesa v centrální části

Délka vývoje je cca 3-5 let. V přírodě se dospělý brouk vyskytuje od konce května do srpna, maximum výskytu je od poloviny června do poloviny července. Brouci mají večerní a noční aktivitu, přes den se zpravidla zdržují v úkrytech a v korunách stromů.

V PP Náměšťská obora byly v první dekádě června potvrzeny dvěma večerními lovy nižší desítky druhu na okrajových starších dubech, s těžištěm výskytu kolem centrální louky (plocha č. 5 – jižně až JZ od louky u Lusthausu) včetně padlého starého dubu (při severním okraji). Jedinci byli dokladováni na dvou nejsilnějších stromech v SZ a Z části louky, dále na dubu u křižovatky lesních cest při SZ okraji, dále pak na třech stromech v SV až V okraji louky. Zjištěno minimálně pět kopulujících párů (druh se tedy v území aktivně rozmnožuje), dále poměr cca 2/3 samců a 1/3 samic. Na řadě stromů (např. i u rybníčků – plocha č. 20, při okraji střední aleje plochy č. 6 u Lusthausu aj.) i výletové otvory, na kterých ale přímo imaga nebyla potvrzena. Při zachování managementu podpory starých stromů jde o perspektivní populaci. Vazba na návrh lesního hospodaření – podpora budoucích kvalitnějších výstavků.

páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*)¹

V ČR se vyskytuje v současnosti lokálně. Největší počet lokalit a nálezů je znám z jižní Moravy a Třeboňska. Řada dalších lokalit (celkem přes 200) je však známa z celého území ČR, v oblastech do nadmořské výšky 600 m n.m.

Páchník hnědý se vyskytuje na dvou typech stanovišť. Jednak jsou to porosty dnes klasifikované jako původní listnaté lesy, které byly v minulosti specifickým způsobem hospodářsky využívány (vrbovny, pastevní lesy), a jednak jsou to staré parky (analogie představují oborní lesy) a aleje. Tyto antropogenní biotopy představují dnes většinu lokalit, z čehož lze odvodit i příčiny ohrožení druhu. Je jím především odstraňování starých stromů (jak osídlených, tak k osídlení vhodných - v parcích i lesích, kde se vyskytuje) a související likvidace alejí (není případ obory). Dalším významným faktorem je vypalování a sanace dutin stromů, popř.: nadměrné využívání larev jako rybářských návnad. Vzhledem k tomu, že došlo k fragmentaci původního areálu (odlesnění) má páchník hnědý sklon k vytváření mikropopulací, které jsou o to více náchylné k vymření z vnitřních příčin. Zachování alejí je klíčovým faktorem umožnění komunikace mezi mikropopulacemi. V řešené lokalitě jde i o zachování alejí kolem silnic a cest v okolí obory, kde byly dokladovány i výskyty druhu.

¹ Používán nový taxonomický název pro populace na území ČR. V Evropě bylo v rámci původního druhu *Osmoderma eremita* odlišeno několik druhů, postupně různými autory hodnocených na různé úrovni. Kompromisní a přechodné řešení je hodnotilo jako poddruhy. Dle současných poznatků se však v Evropě vyskytují 4 druhy páchníků. Dva druhy mají omezený areál na jihu Evropy (*Osmoderma cristinae* na Sicílii, *O. lassalei* na jižním Balkánu). *O. eremita* pak obývá západní Evropu (od severozápadního Španělska, přes Francii, Benelux, Německo, Švýcarsko, Rakousko, Itálii po jižní Švédsko). Východní Evropu, včetně České republiky, pak obývá druh *Osmoderma barnabita*. Oba tyto druhy se společně vyskytují v Německu, Rakousku a Slovinsku. Tato skutečnost nemá vliv (z hlediska retroaktivity práva) na legislativní postavení druhu.

Páchník hnědý je saproxylofágem, typickým druhem osidlujícím stromové dutiny. Preferuje pravděpodobně osvětlené dutiny, proto lze často nalézt populace páchníka v solitérních stromech či alejích.

Larvy mají víceletý vývoj v trouchu v dutinách živých listnatých stromů, především ve střední a horní části kmene. Imaga se objevují od května do září. Aktivují večer a v noci, dutinu však opouštějí jen výjimečně, létat jsou schopni pouze na velmi krátké vzdálenosti. Živí brouci se vyznačují charakteristickou vůní, popisovanou jako vůně juchtoviny (starých vydělaných kůží) či zimostrázku.

V PP Náměšťská obora byl v roce 2000 potvrzen Peřinkovou na dnešním padlém dubu na ploše č. 5. Aktuálně uvnitř obory přímý výskyt odchycením živého jedince (imaga) nebo larev v trouchu nepotvrzen, na přístupové cestě od Kralic nalezeny u brány v červenci krovky přejetého jedince (hranice ploch č. 22 a 6). Pobytové známky (trus larev) dokladován v centrální části obory při okrajích plochy č. 17, dále v ploše č. 26 u silného prosychajícího dubu u strže JZ od rybníčků. Dospělý jedinec dokladován Peřinkovou podél silnice vedoucí kolem jižní hranice obory. V porostech je řada vhodných stromů, druh v území recentně nepochybně přežívá, poněvadž zatím je k dispozici relativní dostatek stromů s vhodnými dutinami. Pro druh je nezbytné zajistit zachování dostatečného počtu jedinců stromů s odpovídající dutinou, současný management zatím takové prostory poskytuje. Vazba na návrh lesního hospodaření – podpora budoucích kvalitnějších výstavků.

kovařík fialový (*Limoniscus violaceus*)

V České republice je jeho výskyt znám z 23 faunistických čtvrců, roztroušených po celém území ČR. Ty představují 18 lokalit, ovšem z nich pouze u 10 z nich je možno hovořit o potvrzeném výskytu.

Patří k celoevropsky ohroženým druhům, jeho výskyt je v současnosti omezen na malé enklávy zachovalých lesních porostů, často na svazích a proto stranou lesnického využití. Příčiny ohrožení jsou podobné dalším ohroženým stenoekním lesním druhům - jejich úbytek souvisí s přeměnou dřívějších přirozených porostů na hospodářské lesy, popřípadě s devastujícími způsoby těžby. *Limoniscus violaceus* vyžaduje velké množství vhodných dutinových stromů, z nichž osidluje pouze některé. Hlavní příčinou ohrožení je tedy především odstraňováním těchto stromů, z důvodu nepříznivé věkové struktury porostů, které by vedlo v budoucnu k absenci vhodných stromů. Jde i o zachování určitého mikroklimatického standardu dutin, například není vhodné radikální prosvětlení porostu v okolí stromů s vhodnou dutinou, rušivé mohou být i snahy po dokladování druhu, které jsou nutně spojeny s porušením přirozeného vlhkostního gradientu dutiny (statifikace trouchu) a tím i mikroklimatické rovnováhy zásahy do trouchu.

Druh je striktně vázán na původní lesní listnaté porosty, často pralesního charakteru, chybí však na lokalitách periodicky zaplavovaných, písčinách, skalních svazích a v lesích s přerušným kontinuem. Většina lokalit na našem území je v nadmořské výšce od 400-500 m n.m.

Druh se vyskytuje velmi vzácně v původních zbytcích dubových a bukových lesů (v PP Náměšťská obora i v lípách), larva i imago žije v dutinách stromů, kde vede velmi skrytý život. Preferuje staré stromy, v nich pak dutiny větších rozměrů ve spodní části kmene, chráněné proti

dešti, avšak zároveň v kontaktu se zemní vlhkostí. Larva je nekrofágní, případně i aktivně loví. Její vývoj trvá déle než rok. Imago opouští dutinu velmi zřídka, líhne se na přelomu září a října, přezimuje a na jaře dochází k reprodukci, přičemž při líhnutí se často zatahuje ještě více do bazální části vhodné dutiny.

Aktuálně se jeho výskyt v PP nepodařilo (i s ohledem na skrytý způsob života) doložit. Výskyt doložen z 30.4.1988 (M. Hruška leg.) - v třebíčském muzeu, plocha č. 26 J až JZ od rybníčků. Vávra (ústní sdělení září 2010) potvrdil, že druh byl sbírán tamtéž v roce 2007. Předpokladem je zachování dostatku stromů s vhodnými dutinami (kryté dutiny s trouchem při bázi kmene v kontaktu se zemí, bez možnosti zatékání vody z deště nebo kmenem) i v jiných částech obory. Totéž potvrdil ústně i Hruška, jeden z autorů zprávy. V uvedené ploše byly doklady získávány z trouchu lip a dubu.

Rovněž pro tento druh je nezbytné zajistit zachování dostatečného počtu jedinců stromů s odpovídající dutinou, současný management zatím takové prostory poskytuje. Vazba na návrh lesního hospodaření – podpora budoucích kvalitnějších výstavků.

1.9 CÍL OCHRANY

Základním cílem ochrany je kontinuita přítomnosti starých stromů v porostech, tzn. přítomnost všech věkových stupňů v PP.

2. ROZBOR STAVU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ S OHLEDEM NA PŘEDMĚT OCHRANY

2.1 STRUČNÝ POPIS ÚZEMÍ A CHARAKTERISTIKA JEHO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ

Evropsky významná lokalita Náměšťská obora se nachází v kraji Vysočina (okrese Třebíč). PP Náměšťská obora tvoří východní hranici města Náměšť nad Oslavou (navazuje na areál st. zámku Náměšť nad Oslavou) a zasahuje částečně do katastru obce Kralice nad Oslavou. Jižní hranice zájmového území probíhá kolem st. silnice II. tř. č. 23, jež spojuje Náměšť nad Oslavou s Kralicemi. Obora je ohraničena oborní zdí a na některých úsecích drátěným plotem. V oboře je v současnosti chován daněk evropský (*Dama dama*) v základní červenobílé barvě s bílými skvrnami. V minulosti byly početní stavy různé a kromě zvěře daňčí zde byla chována i zvěř srnčí, jelení a drobná. V oboře se nalézají naprosto ojedinělý soubor starých stromů, které poskytují vhodné podmínky k životu pro výše uvedené druhy brouků, kteří jdou hlavním předmětem ochrany. Obora, je územím, kde se střetávají zájmy ochrany přírody, ochrany kulturního dědictví a krajinně-estetické nároky s chovem zvěře, ke kterému byl tento objekt v minulosti zřízen. Jednotlivé zájmy se zde prolínají a navzájem ovlivňují. Je nutné si uvědomit, že se jedná o území, které je po mnoho století ovlivněno lidskou činností. Obora je důkazem toho, že se zde podařila najít určitá funkční rovnováha mezi lidskými aktivitami a přírodními procesy, jejímž výsledkem je území s velkou kulturní, estetickou i ekologickou hodnotou. Obora je významnou součástí ÚSES.

Obora se nachází v **přírodní lesní oblasti 33 - Předhoří Českomoravské vrchoviny**. Z hlediska biogeografického se dá území Obory zařadit do **Jevišovického biogeografického regionu (1.23)**. Geomorfologické začlenění je patrné z následující tabulky.:

Tab. č.1. Geomorfologické zařazení (Demek, 1987)

Typ oblasti	Heterogenní pahorkatina – vrchovina.
Provincie	II Česká vysočina
Soustava	II C Českomoravská vrchovina
Podsoustava	II C-7 Jevišovská pahorkatina
Celek	II C-7 D Znojemská pahorkatina
Podcelek	Náměšťská sníženina

Geologický podklad náleží dvěma jednotkám západomoravského krystalinika. Při západním okraji území vystupují horniny moldanubika, reprezentované světlými granulytými náměšťsko-moravskokrumlovského granulitového tělesa. Toto těleso je na východě ohraničeno v terénu nezřetelnou tektonickou linií, tzv. náměšťskou dislokací, zakrytou kvartérními sedimenty. Východní část obory patří do moravika, je tvořena drobně šupinatými svory s vložkami šedých krystalických vápenců, ojediněle i kvarcitů a amfibolitů, které leží v tektonickém podloží moldanubika. Dále k východu jsou tyto jednotky posunuty přes bítešskou okatou rulu (ČECH, 2002). LÁZNIČKA (1994) uvádí, že na náměšťské dislokaci vystupují podrcené kry hornin spojené tektonickým jílem. Takto porušené horniny zvětrávaly do větších hloubek a vyvinuly se na nich hlubší **půdy**, stejně jako na některých snadno zvětratelných horninách moravika. Půdy na granulitech jsou naopak mělké a kamenité. Pro tvorbu půd měly lokální význam i třetihorní zvětralinové spraše, zachované dnes jen v reliktech. Na vrchní vrstvě je bohatý humus s listnatým pokryvem, a spadáním detritem, místy však (na svazích) je skalní podklad jen skrovně přikrytý. Půdy na krystaliniku tvoří typické kambizemě, na sprašových pokryvech se vytvořily hnědozem typická a luvizem typická. Na pokryvných útvarech, čtvrtohorních spraších a hlínách, se vytvořily strže.

Reliéf zájmového území je dlouhodobě ovlivňován lidskou činností a procesy, které s ní souvisejí. Jsou zde patrné i pozůstatky starých těžeb hlíny a kamene (střední a severozápadní část obory). Výraznější ovlivnění reliéfu souviselo s zpřístupňováním území systémem lesních cest, zakládáním malých rybníčků, provedením hrazení strží a v neposlední řadě s dlouhodobě udržovanými vysokými stavby zvěře, která napomáhá erozním procesům (narušování půdního povrchu sešlapem).

Obora se nalézá v nadmořské výšce **360 – 480 m.n.m.** Terénně je obora velmi členitá. Ve střední a severovýchodní části převládají rovinaté a mírně skloněné plochy a svahy, které přecházejí v západní části obory až do prudkých strání, tvořících značně hluboké rokle s malými, někdy vysychavými potůčky nebo mokřinami a to v západním nebo jihozápadním směru až k řece Oslavě. Východní část území tvoří ploché údolí, jež odvodňuje Jinošovský potok.

Území PP Náměšťská obora spadá do **mírně teplé klimatické oblasti MT11**. Klimatická oblast je charakterizována jako mírně teplá, mírně suchá s mírně chladnou zimou. Na lokalitě se projevuje klima vhloubených útvarů. Severní okolí Náměště nad Oslavou vyplňuje klimatická jednotka MT9, která tvoří také poměrně úzkou nárazníkovou zónu mezi západní klimatickou jednotkou MT5 a východní, z pohledu okresu nejteplejší, klimatickou jednotkou MT11, která zahrnuje severní část Znojemské pahorkatiny (ČECH a kol, 2002).

Pro podrobnější klimatologické charakteristiky lze použít údajů z klimatologické stanice

v Náměšti nad Oslavou

Nadmořská výška stanice	406 m n. m.
Zeměpisná poloha	49° 13' s. š., 16° 09' v. d.
Průměrná roční teplota	7,6 °C
Průměrná roční srážka	594 mm

Ekosystémy

Těžiště území tvoří lesy zvláštního určení v uznaných oborách a bažantnicích, místně jsou lokalizovány nelesní enklávy pastevních luk, v SV části obory i zbytky extenzivních luk nad rybníkem u hájovny.

Na území obory převažují přírodní biotopy. Jsou to především dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum – L3.1. Hercynské dubohabřiny. Dalšími, pouze ostrůvkovitými, přírodními biotopy jsou L2.2. Údolní jasanovo-olšové luhy a L5.4 Acidofilní bučiny. Tyto biotopy dohromady pokrývají 80% obory. Ve stromovém patru dominuje dub zimní (*Quercus petraea*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a habr obecný (*Carpinus betulus*). V podrostu se vyskytují z ohrožených a zvláště chráněných druhů např. brambořík nachový (*Cyclamen purpurascens*), brslen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*), dymnivka plná (*Corydalis solida*), hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*), kruštík širolistý (*Epipactis helleborine*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*) a řada dalších charakteristických druhů.² Uvedené lesní biotopy jsou charakteristické jednak určitým podílem starších stromů v různých fázích ukončování fyziologické aktivity a i vysokým podílem padlé dřevní hmoty. Tyto aspekty jsou zásadním předpokladem biodiverzity lesních ekosystémů pro zachování biogeochemických cyklů v ekosystémech, s návazností na mykofloru či synuzií xylofágního hmyzu a jsou tak důležitým aspektem pro tvorbu managementu lokality.

Dalších přibližně 10% představují lesní biotopy s nepůvodními dřevinami (X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami a X9B Lesní kultury s nepůvodními listnatými dřevinami). Jedná se především o porosty jírovce maďalu, který byl sázen jednak do alejí podél cest, jednak samostatně v „parkovém“ sponu do monokultur. Cílem bylo zvýšení úživnosti obory, neboť daňčí zvěř kaštany ráda konzumuje a také dotváření oborní estetiky. Ze stejného důvodu byl v některých porostech vysázen i dub červený. Smrkových monokultur je v celém komplexu obory jen několik ha a navíc jsou většinou ve věku, kdy je možné tyto porosty obnovit a dřevinnou skladbu změnit. Lokálně jsou přimíšeny porosty s dominancí modřínu, případně s příměsí akátu a dalších dřevin.

Co je pro celou oboru charakteristické je absence přirozeného zmlazení. Po jednotlivých semenných letech sice zvěř neposbírá veškerou úrodu. Ale následně semenáčky nedokážou zvěři odrůst. Z toho také vyplývá malá věková rozrůzněnost porostů. Převažují porosty vysokého stáří (7. a 8. věková třída). V porostech jsou také stovky starších stromů (původně

² Lilie zlatohlavá a vemeník dvoulistý nebyly aktuálně potvrzeny.

výstavky nebo solitéry, některé mohou pamatovat i založení obory), které jsou na hranici životnosti a postupně dochází k jejich přirozenému úhynu a rozpadu. Díky tomu vznikají v porostech větší či menší světliny.

Jen doplňkově jsou zastoupeny nelesní biotopy, zejména v SV části v okolí hájovny, nejvýznamnější je luční enkláva nad rybníkem, tvořená mozaikou extenzivních luk biotopu T1.5 Pcháčové louky a intenzivních luk X5, většina nelesních enkláv v oboře je tvořena intenzivně spásanými loukami s ochuzenou skladbou (X5), s částečnou ruderalizací do biotopu X7. Minoritní součástí jsou zahrady a porosty ovocných dřevin charakteru extenzivních sadů a zahrad (biotop X13) – zahrada u hájovny a pásy ovocných dřevin při přístupu od kralické brány a u hájenky Náměšť. Doplňkem jsou urbanizovaná území kolem hájovny a v provozním zázemí západně od hájovny, v nejintenzivněji užívané a samostatně oplocené části obory.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie	popis biotopu druhu, další poznámky
hřib (<i>Boletus fechtneri</i>)	jedinci až desítky jedinců	KO	sporadické výskyty bez výraznější preference výskytu, spíše při okrajích
lanýž letní (<i>Tuber aestivum</i>)	1 ex.	KO	v červnu 1 ex. nalezen pod kamenem v suti u skalního plata v bučině v JZ části lokality (plocha 9). Bioindikační druh původních lesů.
páchník hnědý (<i>Osmoderma barnabita</i>)	více v kap. 1.7.2.	SO	více v kap. 1.7.2.
tesářík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	více v kap. 1.7.2.	SO	více v kap. 1.7.2.
holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	jednotky až desítky párů	SO	řada vhodných hnízdních stromů v plochách 16, 17, 25, 26
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	jednotky jedinců	SO	potvrzen průzkumem týmu ČSO u zahrad u hájovny (plocha 22), akusticky i jinde v území. Řada vhodných stromů k hnízdění
včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	-	SO	dokladován týmem ČSO ve střední části obory, přelet, již mimo hnízdní dobu. Hnízdění není vyloučeno
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	desítky jedinců	SO	zejména na svahu nad rybníčky u Náměště (břehy severně plocha 20) a kolem okrajů lesů (okraje plochy 6 u Lusthausu, plochy 6 vlevo od přístupové cesty v oboře od kralické brány
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	jednotky až desítky jedinců	SO	nalezen na hrázi prostředního rybníčku pod dřevem (plocha č.20), dále při okraji louky s Lusthausem (plocha 6)
čolek obecný (<i>Triturus vulgaris</i>)	jednotky jedinců	SO	malá populace ve vegetaci prostředního rybníčku v kaskádě u Náměště (plocha č. 20), reprodukce aktuálně nepotvrzena

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie	popis biotopu druhu, další poznámky
skokan krátkonohý (<i>Pelophylax lessonae</i>)	jednotky jedinců	SO	slabší výskyty v kaskádě rybníčků u Náměště (oba litorály – plocha 20) a ve velkém rybníku u hájovny (plocha 19)
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	desítky jedinců	O	pomístně po celém lesním porostu bez výrazné preference, pravděpodobně i stromy s hnízdy
strakapoud prostřední (<i>Dendrocopus medius</i>)	jednotky jedinců	O	potvrzen týmem ČSO v centrální části obory na ploše 17 JZ od Lusthausu, v území řada vhodných doupných stromů, zejména v plochách č. 16, 17, 25 a 26
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	jednotky jedinců	O	přelety kolem hájovny a nad provozním zázemím obory. Lokalita není pro druh v regionu klíčová
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	jednotky až desítky jedinců	O	potvrzena prakticky u všech vodních ploch obory (plochy 19, 20), včetně juvenilních jedinců
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	desítky jedinců	O	ve všech vodních plochách kaskády u Náměště (plocha 20) tisíce pulců, ve velkém rybníce rovněž omezená reprodukce (lok. 19). Pro druh významná lokalita
střevlík (<i>Carabus scheidleri</i>)	jednotky jedinců	O	dokladován v létě na loukách u hájovny nad rybníkem (východní okraj plochy 6 vpravo od silnice k hájovně, jižní okraj plochy 23), dále nad rybníčky u Náměště při okraji lesa jižně (severní okraj plochy 26)
svižník polní (<i>Cicindela campestris</i>)	jednotky jedinců	O	dokladován sporadicky na teplejším svahu kolem rybníčků u Náměště (severní okraj plochy 20), ojedinele podél cesty u Lusthausu (plocha 6 jižně)
zlatohlávek skvostný (<i>Cetonischema aeruginosa</i>)	jednotky jedinců	O	v červnu potvrzen při sání mízy na poraněném dubu u okraje louky v centrální části obory (severní okraj plochy č. 5)
zlatohlávek (<i>Oxythyrea funesta</i>)	jednotky jedinců	O	potravní výskyty na květech kolem okraje lesů a na loukách, dále v zahradě u hájovny (plocha 22), reprodukce možná v sušších travních porostech

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie	popis biotopu druhu, další poznámky
čmeláci (<i>Bombus pratorum</i> , <i>B. lapidarius</i> , <i>B. terrestris</i>)	jedinci až desítky jedinců	O	sporadické výskyty bez výraznější preference výskytu, spíše při okrajích lesa (plochy 5, 6), na loukách kolem velkého rybníka (23) i na plochách nad prostředním a horním rybníčkem v kaskádě u Náměště (lokality 20) na květech, pomístně i jinde, spíše potravní výskyty, i když lze s ohledem na rozlohu území předpokládat i reprodukční prostory
batolec duhový (<i>Apatura iris</i>)	jednotky jedinců	O	v červnu a červenci vždy 1 až 2 ex. při sání u velkého rybníka (plocha č. 19) a u toku ve východní části lokality (plocha č. 1). V doprovodných porostech mohou být i živné dřeviny
mravenec <i>Formica polyctena</i>	několik kolonií	O	četné hnízdní kupy kolem Lusthausu a kolem přístupové cesty, těžiště na plochách 17 a 21
brambořík nachový (<i>Cyclamen purpurascens</i> Miller)	cca 150 jedinců	O	v okolí vápencových lůmků v západním okraji obory na ploše č. 26.

2.2 HISTORIE VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ A ZÁSADNÍ POZITIVNÍ I NEGATIVNÍ VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI V MINULOSTI

Obora (PP Obora) je velmi starý objekt (viz přílohy), její založení je různými autory uváděno odlišně. WOLF (1976) uvádí, že byla založena v 17. století. Je však pravděpodobné, že byla založena ještě dříve. Daňčí zvěř v okolí Náměště musela být již před husitskými válkami. Městečko Mohelno, které leží nedaleko Náměště nad Oslavou má ve znaku daňka od roku 1417 (KOSOUR, 2000). Je doloženo, že již roku 1437 prodali "velký les okolo hradu Náměšťského", což může být dnešní obora, spolu s hradem, vsí a dalším majetkem Václav a Jiří ze Strážnice panu Matějovi ze Švanberka. Není však jasné, zda byl les v té době již ohrazen. Nejpozději mohlo dojít k ohrazení za panování rodu Žerotínů, nejspíše za Jana staršího ze Žerotína, který byl v letech 1561 - 1583 zemským sudím a hejtmanem kraje brněnského, náměšťské panství rozšířil a hrad Náměšť obnovil. Když prodával v roce 1628 Karel starší ze Žerotína celé zboží Albrechtovi z Valdštejna, v trhově smlouvě je uvedeno "...hrad a městečko Náměšť se dvorem polpužným, pivovarem, mlejnem, oborou, dvůr Velký pole řečený při oboře ..." (SKUTIL, 1984)

Obory měly při svém vzniku hlavně lovecké poslání, postupně však v nich docházelo k záměrnému chovu zvěře a péči o ni. Od středověku až dlouho do novověku se v lesích pouze těžilo, ale jejich obnova se ponechávala přírodě. S tím ovšem nelze vystačit v oborách, kde bylo nutné zejména bezlesé prostory účelně rozdělit vhodnými skupinami stromů, které bylo nejenom důležitou složkou rázu prostředí, nýbrž i místem úkrytu zvěře. Mimo to bylo zapotřebí doplňovat výživu zvěře ovocnými i jinými plody. Výsadba a síje stromů byla známa poměrně brzy. Ale v lesích, jak se zdá, se nejdříve uplatnila právě v oborách. Nejinak tomu bylo i

v oboře v Náměšti nad Oslavou.

Pozitivně se tedy na daném území projevilo to, že zde nebyla prvořadým zájmem těžba dřeva, ale spíš vytvoření vhodného prostředí pro zvěř. To však na druhou stranu přineslo i zavádění nepůvodních dřevin, změnu prostorové skladby a omezení přirozené obnovy porostů. Protože obory většinou navazovaly na trvalá nebo dočasná sídla jejich majitelů, byly uspořádány tak, aby spolu se sídlem a jeho bezprostředním okolím tvořily jednotný celek. Velká pozornost byla věnována budování hlavních cest, okolo kterých byly vysazovány aleje plodonosných stromů, jako dubů, jírovců, často však i lip. Široké průseky a průhledy, spolu s volnými plochami, hlavně loukami, ale i vodními plochami a skupinovitou výsadbou stromů a solitéry vytvářely nejen esteticky velmi působivý celek, ale měly i ryze praktické poslání při lovu zvěře, hlavně v období štvanic. Zbytky tohoto členění jsou v PP Obora dobře patrné i dnes. Dle mapových podkladů z 18. stol. vyplývá, že kromě tří hlavních průhledů, které se částečně zachovaly až do dnes, byly ještě v jižní a střední části obory dva nebo tři průhledy kratší. Hlavní tři průhledy byly směřovány na vyklenuté okno ve druhém patře zámku (arkýř s panoramatickým výhledem). Jelikož toto zvláštní okno bylo zbudováno během přestavby zámku koncem 16. stol., dá se předpokládat, že byl vybudován v té době i systém průhledů. Okolo cest byly v oboře vysazovány aleje, především dubové a později též jírovcové. Zbytky nejstarších alejí jsou částečně zachovány v severní část obory. Můžeme v nich najít i duby o obvodu kmene přesahujícím 6,0 m, tyto aleje mohly být zakládány v téže době jako průhledy.

WOLF (1976) uvádí, že v období po druhé světové válce došlo na mnoha místech ke značnému zhoršení stavu obor (z nichž mnohé byly zrušeny) i celkové úrovně obornictví. Toto se projevilo i v oboře při Náměšti nad Oslavou. Postupně docházelo ke zhoršování stavu oborních zařízení, oborní zdi a plotů, snižování úživnosti lesních i nelesních ploch (díky nedostatečné péči). Situace se začala obracet k lepšímu až v sedmdesátých letech. Bylo provedeno několik opatření (založena zvěřní políčka, začalo se přikrmovat granulovanými krmivy, v roce 1973 byl proveden myslivecký průzkum v rámci hospodářské úpravy lesa pro objekt „obora Kralice“ a dal.), na základě kterých se zlepšila zejména chovná hodnota zvěře. Začalo se i s rekonstrukcemi oborních objektů, které už jsou dnes přinejmenším v takovém stavu, aby byla zajištěna jejich funkčnost. Zdá se však, že nejmenší pozornost byla věnována lesním porostům, po několik desetiletí zde nebyla prováděna jejich obnova, porosty jsou většinou přestárlé, některé i ve fázi rozpadu. V roce 1976 zde byla provedena revize význačných stromů (ty se staly později i jedním z předmětů vyhlášení ZCHÚ), přesto jim až do dnešní doby nebyla věnována prakticky žádná péče.

a) ochrana přírody

Dle vyhlášky ONV Třebíč ze dne 27. 9. 1990 je předmětem vyhlášení chráněné přírodní památky:

- Zachování obory v Náměšti nad Oslavou jako celku, který je dokladem o činnosti našich předků.

V čl. 3 odst. 4 vyhlášky je dále uvedeno:

- Zvláštní ochraně podléhají na základě §6 odst. 2 zák. č. 40/1956 Sb. o státní ochraně přírody:

a) stromy s obvodem 300 cm a více

- b) habry s obvodem 200 cm a více
- c) lípy pařeziny esteticky hodnotné
- d) stromy mladší, perspektivní jako náhrada za přestárlé jedince
- e) oboustranné stromořadí v lesním oddělení 12a5 na severovýchodním okraji obory v počtu 47 stromů

Přísná ochrana bez nejmenších zásahů se týkala dle výše uvedené vyhlášky celkem 706 stromů. Ochrana konkrétních rostlinných nebo živočišných druhů nebyla vyhlášena.

Aplikací této vyhlášky došlo prakticky k zakonzervování stavu přírodní památky. V lesních porostech se neprováděla žádná péče, s výjimkou nahodilých těžeb jehličnatých dřevin. Nebyla prováděna ani žádná systematická péče o chráněné stromy. Často došlo k úhynu stromů a jejich pokácení nebo zpracování kmene po pádu stromů.

V roce 2004 byl zpracován Polehlou návrh plánu péče pro přírodní památku. Ten však nebyl nikdy projednán a schválen. V něm je řešena i historie obory, estetika a další aspekty, které nejsou předmětem tohoto plánu péče pro PP Náměšťská obora.

b) lesní hospodářství

V horizontu několika posledních desetiletí neprobíhá v přírodní památce klasické lesnické hospodaření. Došlo ke konzervaci stavu a jediné zásahy, které se provádějí, souvisí s nahodilými těžbami. Ty byly nezbytné z důvodu výskytu kalamitních škůdců na smrku. Po těžbě byla provedena umělá obnova holých ploch listnatými dřevinami, částečně s využitím přirozené obnovy. Protože je plocha smrkových porostů v oboře nízká, proběhla obnova porostů na ploše řádově desítek arů.

Přirozené zmlazení se v současných porostech objevuje pouze ve formě semenáčků. Více zvěři nedokáže odrůst, nejsou zde tedy žádné nárosty. Okusem zvěře je likvidováno i keřové patro.

Není prováděna podpora jedinců, kteří by měli v budoucnu nahradit odumírající staré stromy. Stávající význačné stromy nejsou v porostech zvýhodňovány (částečným uvolněním apod.). To opět přímo souvisí s hlavním předmětem ochrany. Samovýroba dříví je však v posledních letech přece jen zaměřena více na stromy menších dimenzí a staré stromy zůstávají v porostech i po odumření nebo případném pádu na zem.

Hospodaření v oboře před vyhlášením přírodní památkou a po vyhlášení se prakticky nezměnilo. Jak bylo uvedeno výše, hospodaření je neměnné po dobu určitě 60 let.

c) zemědělské hospodaření

V oboře se nachází několik ha trvalých travních porostů, které slouží jako pastviny pro zvěř. Některé (východní část obory) nejsou pravidelně koseny a dochází k jejich degradaci. V centrální části jsou plochy zvěři hojně využívány a je o ně pečováno. Plochy jsou pravidelně koseny.

d) rybníkářství

V oboře se nachází jeden větší rybník a několik menších nádrží. V žádné z nádrží se intenzivně nehospodaří. Rybí obsádka je umísťována pouze do nádrže za Kralickou hájenkou (vodní nádrž Kralická obora), která je také nepravidelně lovena. Vodní plochy v oboře slouží především jako zdroj vody pro zvěř.

e) myslivost

Zvěř je nedílnou součástí obory. Daňčí zvěř byla na Náměšťsko dovezena již někdy na přelomu 14. a 15. století. Vznik obory se datuje zřejmě na přelom století 16. a 17. tzn., že chov daňčí zvěře zde probíhá pravděpodobně déle než 400 let a je zřejmé, že díky tomuto obornímu chovu se zachovaly lesní porosty ve stávající, dokumentované struktuře a dřevinné skladbě. Pokud by tu zvěř a obora nebyly, pravděpodobně by větší část porostu byla postupně přeměněna v rámci hospodářského lesa na porosty s vyšším podílem smrku a borovice. Vzhledem k historii chovu zvěře a také kvalitě zvěře (každoroční lov medailových daňků) by měl být chov zachován.

Chov daňka evropského

V oboře je v současnosti chován daněk evropský (*Dama dama*) v základní červenobílé barvě s bílými skvrnami. V minulosti byly početní stavy různé (tab.2.) a kromě zvěře daňčí zde byla chována i zvěř srnčí, jelení a drobná.

Tab. č. 2. Udávané početní stavy spárkaté zvěře v historii Náměšťské obory

rok	daňčí zvěř	srnčí zvěř	jelení zvěř
Do poč. 19. stol	Údaje nejsou známy		
Poč. 19. stol. ^{*1}	300		
1875 ^{*2}	239	26	20
1885 ^{*2}	175	24	17
1900 ^{*2}	289	20	18
1915 ^{*5}	155	18	18
1931 ^{*3}	200	20	10
1945 ^{*4}	45	-	-
1957 - 73 ^{*6}	300 - 350	-	-
1974 ^{*7}	146	0	0
1992 ^{*4}	187	0	0
1995 ^{*8}	187	0	0
2001 ^{*9}	187	0	0
2010 ^{*10}	192	7	0

*¹ J. E. Chadt (1909)

*⁶ Zatloukal (1973)

*² Jagd Album (1875 - 1915)

*⁷ Wolf (1976)

*³ Kol. (1931)

*⁴ Kosour (2000)

*⁵ ústně Ing . Klusák

*⁸ Roční výkaz o honitbě

*⁹ Roční výkaz o honitbě

*¹⁰ Roční výkaz o honitbě

Stavy zvěře mezi jednotlivými léty kolísaly, není vyloučeno, že se mohly přechodně pohybovat i nad 400 kusů. Maximální stav zvěře, v období mezi léty 1875 až 1915, byl 375 kusů daňčí zvěře a 26 kusů jelení zvěře. Nejméně daňčí zvěře bylo v oboře v roce 1945, kdy bylo ohrazení značně poškozeno. Po roce 1945 se díky omezování lovu postupně dospělo až ke stavům zvěře v rozmezí 300 - 350 kusů. V roce 1968 – 1973 bylo provedeno snížení stavu daňčí zvěře, současně byla prováděna selekce dle zbarvení. Byla lovena všechna bílá a černě zbarvená daňčí zvěř. V těchto letech byla založena zvěřní políčka a začalo se přikrmovat granulovanými krmivými s minerálními přísadami. Krmiva byla podávána od listopadu do konce června. Průběrný odstřel byl řízen pouze několika pracovníky, přičemž důraz byl kladen na kvalitní odlov daňčat. V roce 1973 byl v oboře proveden myslivecký průzkum v rámci hospodářské úpravy lesa. Na základě těchto opatření se zlepšila chovná hodnota zvěře, což se projevilo na váze a bodových hodnotách trofejí. Koncem osmdesátých let se stavy zvěře v oboře pohybovaly opět kolem 300 kusů. Další snížení stavů daňčí zvěře bylo provedeno v roce 1991 a 1992 a tím bylo docíleno kmenového stavu 187 kusů s poměrem pohlaví 1,2 : 1 ve prospěch samčí zvěře. Pro období 2003 – 2012 byl kmenový stav zvěře stanoven na 200 kusů.

Obořa je samostatnou honitbou s názvem Obořa Kralice. Byla uznána 3.3. 1993 rozhodnutím okresního úřadu v Třebíči pod č. a. 106/8380/1992/206-Co, s účinností od 1.4. 1993. Držitelem a uživatelem honitby jsou Lesy České republiky, s. p., Hradec Králové. Výkon práva myslivosti provádí v oboře pan Ivan Višňák. Pro oboru Kralice jsou stanoveny v souladu s ust. § 3 odst. 1,2 a 4 zákona č. 491/2001 Sb., o myslivosti následující jakostní třídy a minimální a normované stavy zvěře (tab.č.3.).

Tab. č. 3. Jakostní třídy, minimální a normované stavy zvěře v Oboře

Druh zvěře	Jakostní třída - les	Jakostní třída - pole	Na ploše (ha)	Minimální stavy	Normované stavy	KOP
Daňčí	1	3	282	15	282	0,9

V posledních cca 5 letech se v oboře objevily i další druhý spárkaté zvěře, a to muflon, prase divoké a výrazně narostla populace srnce obecného, který se v oboře vždy v určitém (nízkém) stavu vyskytoval.

Závěrem této kapitoly je třeba uvést, že se v souvislosti s oborou objevuje několik názvů tohoto území. Je třeba si uvědomit, že vyhlášená přírodní památka nese název Obořa, uznaná honitba má název Obořa Kralice a navržená EVL nese název Náměšťská obořa. Přestože se jedná o totožné území, hranice PP se nepatrně odchyľují od hranic vlastní honitby, neboť zahrnují i část pozemků mimo oplocení obory.

f) rybářství

Bez vlivu na lokalitu. Nenachází se v ní žádný rybářský revír. Nepravidelně je lovena vodní nádrž Kralická obora.

g) rekreace a sport

Náměšťská obora není příliš ohrožena turistickým ruchem nebo sportovními činnostmi. Přes lokalitu nevede žádná cyklostezka ani značená turistická trasa. Lokalita se sice nachází v blízkosti většího města, odkud by mohl plynout příliv návštěvníků, ale vstup do obory je omezen na měsíce červenec a srpen, takže návštěvnost není vysoká. Důvodem pro omezení vstupu do obory je především zajištění klidu pro zvěř v zimním období, v době kladení mláďat a v období říje. Dalším důvodem je nebezpečí úrazu loveckou střelbou, neboť v oboře se dle zákona o myslivosti smí lovit zvěř celoročně.

h) těžba nerostných surovin

V lokalitě probíhala v minulosti těžba kamene a hlíny, ale stopy po těžbě dnes nejsou v porostech téměř patrné.

i) jiné způsoby využívání

Občané blízkého okolí chodí do obory v období růstu hub. Částečně je zadávána v lesních porostech samovýroba palivového dříví. Její výše ale dosahuje pouze několika desítek m³ ročně. Obora je také občasným cílem škol nebo jiných organizovaných skupin, které sem vyrazí za účelem školních nebo vzdělávacích výletů.

2.3 SOUVISEJÍCÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTY, SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ A PRÁVNÍ PŘEDPISY

Oblastní plán rozvoje lesů pro PLO 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny

Lesní hospodářské plány pro zřizovací obvod 609000 – Náměšť nad Oslavou

Územní plán města Náměšť nad Oslavou

Územní plán obce Kralice nad Oslavou

Rozhodnutí o uznání honitby Obora Kralice - OkÚ v Třebíči pod č. j. 106/8380/1992/206-Co

Rozhodnutí o souladu honitby se zákonem o myslivosti – MěÚ Náměšť nad Oslavou pod sp.zn. MNnO 77/2003 ŽP-SE

2.4 SOUČASNÝ STAV ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ A PŘEHLED DÍLČÍCH PLOCH

2.4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LESÍCH

Přírodní lesní oblast	PLO 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	609000 – Náměšť nad Oslavou
Výměra LHC v ZCHÚ (ha)	263,09
Období platnosti LHP	1.1.2003 – 31.12.2012
Organizace lesního hospodářství	Lesy ČR - lesní správa Náměšť nad Oslavou
Nižší organizační jednotka	revír R5 - Kralice

Tab. č. 4. Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přírozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
2B1	BOHATÁ BUKOVÁ DOUBRAVA lipnicová s mařinkou na plošinách a mírných svazích	BO 0-1 JD 0+ DBZ 5-7 BK 0-3 HB 0-2 JV 0-1 JS 0+ JL 0+ LP+2 (OS BŘ BB TŘ) 0+	9,58	3,9
2C2	VYSÝCHAVÁ BUKOVÁ DOUBRAVA lipnicová ve slunných polohách	DBZ 7-9 HB+1 LP 1-2 DBP+ BŘK+1 JV MK DB+	4,05	1,6
2H2	HLINITÁ (SPRAŠOVÁ) BUKOVÁ DOUBRAVA biková s ostřicí horskou na svazích a plošinách slunných poloh	BO 0-1 JD 0+ DBZ 5-7 BK 0-3 HB 0-2 JV 0-1 JS 0+ JL 0+ CER+ LP+2 (OS BŘ BB TŘ) 0+	15,03	6,1
2I1	ULÉHAVÁ KYSELÁ BUKOVÁ DOUBRAVA s bikou chlupatou na chudých hlinitých půdách	BO 0+ DBZ 5-7 BK 0-3 HB 0-1 LP+2 BŘ+1	8,75	3,5
2L1	POTOČNÍ LUH na údolních dnech	DBL 3-7 HB 0-2 JV+2 JS 1-3 (JLH JL JLV) 1-3 LP+2 OL+1 (TP TPČ)+1 VR+1	0,57	0,2
3B1	BOHATÁ DUBOVÁ BUČINA strdivková na živných půdách na svazích a plošinách	JD+2 DBZ 1-3 BK 5-7 HB 0-1 JV 0-1 LP+2 (JS JL)+ (TŘ OS) 0+	172,94	69,9
3D7	OBOHACENÁ DUBOVÁ BUČINA kapradinová ve žlebech a výmolech	BK 4-6 DB 2-3 JD+2 HB 1-2 LP 1-2 (JV KL) 1-2 JS JL	1,23	0,5

3H1	HLINITÁ DUBOVÁ BUČINA šřavelová s ostřicí chlupatou na bázích stinných svahů	BO 0-1 JD 0+ DBZ 5-7 BK 1-4 HB 0-2 JV 0-1 JS 0+ JL 0+ CER+ LP+2 (OS BŘ BB TŘ) 0+	26,59	10,7
3H2	HLINITÁ DUBOVÁ BUČINA s ostřicí chlupatou na plošinách a mírných svazích	BO 0-1 JD 0+ DBZ 5-7 BK 1-4 HB 0-2 JV 0-1 JS 0+ JL 0+ CER+ LP+2 (OS BŘ BB TŘ) 0+	7,87	3,1
3K9	KYSELÁ DUBOVÁ BUČINA svahová na chudých půdách příkrých svahů	BK 8 KL 1 JS 1 LP JL TŘ BŘK	0,37	0,1
3S3	SVĚŽÍ DUBOVÁ BUČINA s ostřicí prstnatou na plošinách a mírných svazích	JD 1-2 DBZ 1-5 BK 4-6 HB 0+ JV+2 JL 0+ LP+2 JS 1	0,59	0,2
Celkem				100%

Tab. č.5. Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
JD	jedle bělokorá	0,2	0,1	6,27	2,5
BO	borovice lesní	8,6	3,5	0,79	0,3
SM	smrk ztepilý	8,4	3,4	0	0
MD	modřín opadavý	4,6	1,9	0	0
DG	douglaska tisolistá	0,1	0	0	0
Listnáče					
DBZ	dub zimní	123,1	49,7	86,74	35
HB	habr obecný	44,5	18	24,75	10,1
LP	lípa srdčitá	24,7	10	6,03	2,4
KS	jírovec maďal	20,2	8,2	0	0
JV	javor mléč	4,8	1,9	4,77	1,9
BR	bříza bělokorá	3,9	1,6	0	+
BK	buk lesní	2,3	0,9	117,64	47,5
JS	jasan ztepilý	0,8	0,3	0,19	0,1
OL	olše lepkavá	0,8	0,3	0	+
AK	trnovník akát	0,4	0,1	0	0
TP	topol bílý	0,2	0,1	0	+
JL	jilm habrolistý	0,1	+	0,4	0,2
TR	třešeň ptačí	0	+	0	+
VR	vrba jíva	0	+	0	+
CER	dub cer	0	+	0	+
BB	javor babyka	0	+	0	+
BRK	jeřáb břek	0	+	0	+
KL	javor klen	0	+	0	+
OS	topol osika	0	0	0	+
Celkem		247,57	100%	247,57	100%

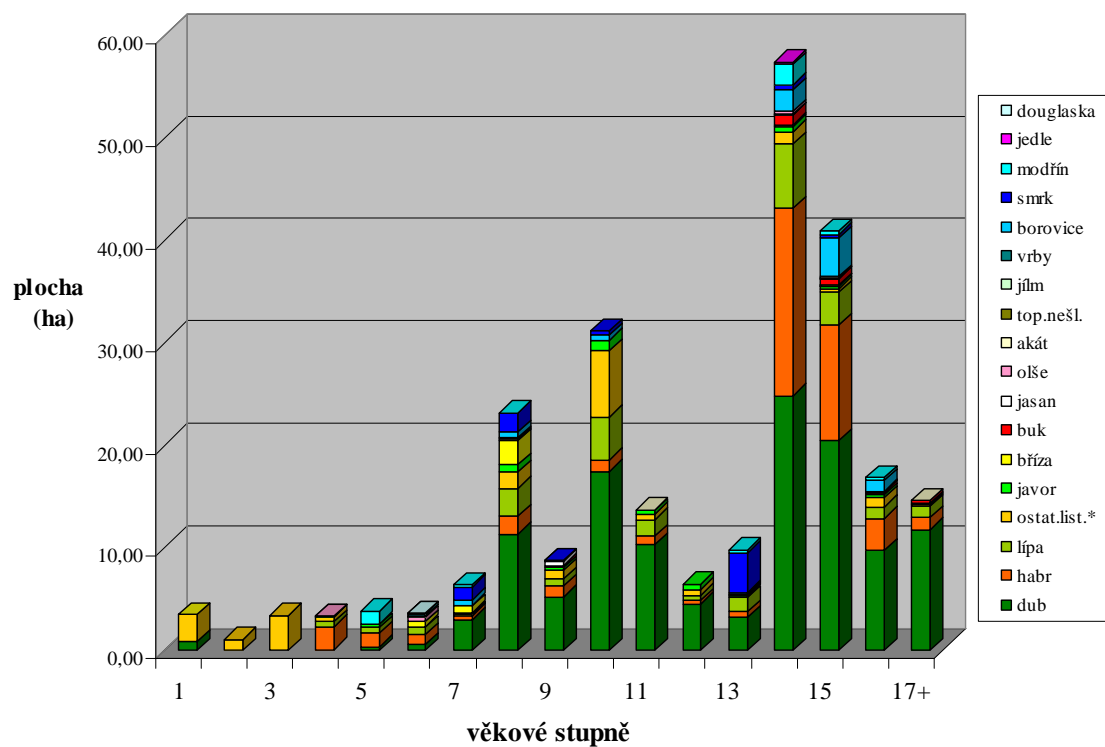
Věkový stupeň	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17+	Celkem	
Dřevina	ha																	ha	%
dub	0,79			0,03	0,35	0,53	2,96	11,32	5,19	17,43	10,29	4,52	3,16	24,76	20,41	9,68	11,71	123,13	49,74
habr				2,28	1,28	0,99	0,44	1,74	1,04	1,09	0,85	0,31	0,58	18,28	11,28	3,15	1,21	44,52	17,98
lípa				0,49	0,56	0,70	0,15	2,72	0,70	4,20	1,59	0,49	1,40	6,25	3,15	1,14	1,12	24,66	9,96
ostat.líst.*	2,67	1,04	3,37	0,47	0,01	0,02	0,03	1,58	0,83	6,43	0,53	0,58	0,04	1,22	0,39	0,88	0,11	20,20	8,16
borovice								0,55	0,53		0,46			0,17	2,07	3,80	1,01	8,59	3,47
smrk							1,27	1,87	0,02	0,47			3,88	0,51	0,32	0,01		8,35	3,37
javor	0,02			0,02	0,29	0,02	0,07	0,70	0,27	1,07	0,37	0,57	0,16	0,51	0,27	0,30	0,16	4,80	1,94
modřín					1,29	0,21	0,23	0,04					0,27	2,01	0,31	0,27		4,63	1,87
bříza	0,02				0,03	0,50	0,68	2,32					0,11	0,19	0,05			3,90	1,58
buk				0,03		0,02		0,04	0,21					0,97	0,61	0,17	0,27	2,32	0,94
jasan								0,13	0,45		0,03			0,08	0,11	0,01		0,81	0,33
olše				0,07		0,46								0,24				0,77	0,31
akát						0,02			0,02		0,02			0,01	0,11	0,17	0,02	0,37	0,15
jedle														0,18				0,18	0,07
top.nešl.								0,15										0,15	0,06
douglaska						0,12												0,12	0,05
jíl						0,06												0,06	0,02
vrby						0,01												0,01	0,00
Celkem ha	3,50	1,04	3,37	3,36	3,84	3,64	6,40	23,14	8,73	31,15	13,68	6,47	9,77	57,28	40,81	16,79	14,60	247,57	
Celkem %	1,41	0,42	1,36	1,36	1,55	1,47	2,59	9,35	3,53	12,58	5,53	2,61	3,95	23,14	16,48	6,78	5,90		100,00

* oskupinu ostatní listnáče představuje v oboře zejména jírovec (Aesculus hippocastanum)

pozn: Údaje převzaty z platného LHP pro LHC Náměšť

Tab. č.6. Zastoupení dřevin ve věkových stupních

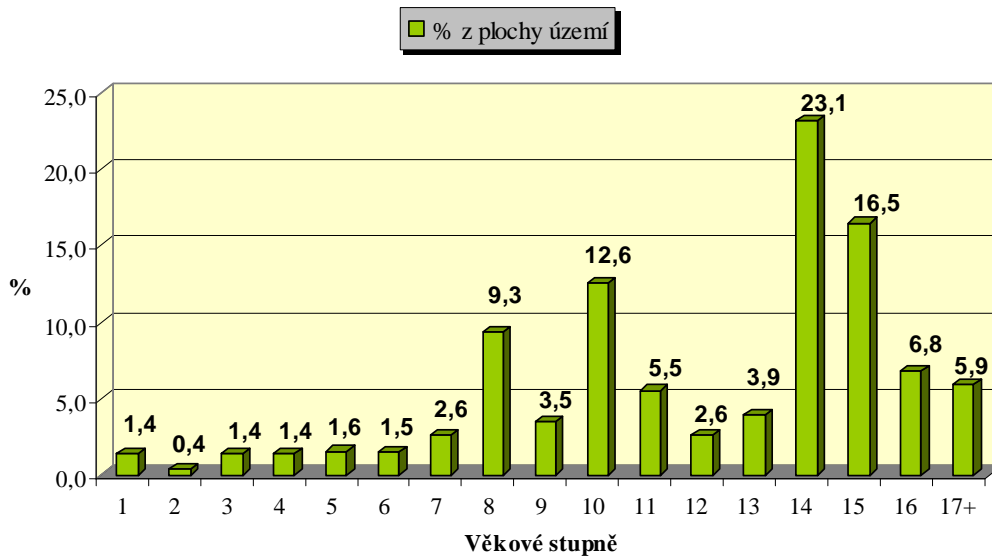
Graf č.1 Zastoupení dřevin ve věkových stupních

Tab. č.7. Zastoupení věkových stupňů

Věkový stupeň	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17+	Celkem
ha	3,5	1,04	3,37	3,36	3,84	3,64	6,4	23,14	8,73	31,15	13,68	6,47	9,77	57,28	40,81	16,79	14,6	247,57
%	1,4	0,4	1,4	1,4	1,6	1,5	2,6	9,3	3,5	12,6	5,5	2,6	3,9	23,1	16,5	6,8	5,9	100

Graf č.2. Zastoupení věkových stupňů v PP OBORA

Podle charakteru stanoviště a současné dřevinné skladby, charakteru bylinného podrostu a dalších faktorů, včetně nároků na management, bylo území obory rozděleno na 27 typů dílčích ploch (z toho 21 lesních) s tím, že číslo plochy sjednocuje charakter plochy i ve více enklávách. Jako stěžejní byla vylišena plocha č. 5 v centrální části, která disponuje nejvyšším potenciálem z hlediska biodiverzity druhů hmyzu, vázaných na staré, i sluncem exponované stromy v různé fázi fyziologické aktivity.

Plocha č. 1. Podmáčená stanoviště – lužní charakter

Porosty na podmáčených půdách kolem potoků. V dřevinné skladbě převažuje olše, jilm, jasan a vrba. Nejvýznamnější plocha je ve východní části v nivě přítoku Jinošovského potoka. Začíná pod hrází rybníka a končí u zdi obory. Druhá lokalita je v severozápadní části PP. Větší část je mimo vlastní ohrazení obory, ale je součástí ochranného pásma PP.

V podrostu se vyskytuje blatouch bahenní (*Caltha palustris*), krabilice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), ptačinec hajní (*Stellaria nemorum*) aj., v letních měsících dominuje kopřiva dvoudomá a další nitrofilnější druhy. Biotop L2.2B Potoční a degradované jasanovo-olšové luhy, případně L1 Potoční olšiny.

Zejména SV plocha je významná pro obojživelníky jako migrační trasa. Na lokalitě dokladován např. i batolec duhový (*Apatura iris*).

Plocha č. 2. Dubová kultura

Mlazina dubu vzniklá umělou obnovou v JZ části obory. Příměs tvoří javor a bříza. Zajištěná kultura. Běžné druhy živočichů vázané na mlaziny.

Plocha č. 3. Nezajištěná kultura dubu

Kultura z umělé obnovy v JZ části obory, východně od plochy předchozí. Věk 3 roky. Oploceno. Z přirozeného náletu se vyskytuje habr, klen, bříza, ale i dub. Ponechány výstavky dubu, borovice a habru. Běžné druhy živočichů vázané na nárosty.

Plocha č. 4. Holina po nahodilé těžbě

Dvě holiny vzniklé po nahodilé těžbě smrku napadeného podkorním hmyzem. Holiny nebyly zalesňovány a dnes jsou převážně porostlé třtinou. Na holině jsou dva výstavky dubu a několik jedinců smrku. Běžné druhy živočichů vázané na světliny. Biotop X11 Paseky s nitrofilní vegetací.

Plocha č. 5. Louka v centrální části se solitérními duby

Jde o louku v centrální části obory JZ od Lusthausu při křižovatce lesních cest, nespojitě lesní okraje se starými stromy, které jsou vystavovány různé expozici během dne, některé i s dutinami. Významné stromy jsou soustředěny podél západního, severního a východního okraje, jižně přechází do intenzivně spásaných travních porostů, do louky položeno několik starých padlých stromů, vyznaných pro xylofágní hmyz.

Na části mimo lesní okraj jde o intenzivně spásané bylinotavní porosty, s náznaky původní vegetace. Na ploše dominují trsy kopřivy dvoudomé, s ohledem na intenzivní využívání zvěří s nitrifikací a ruderalizací Biotop – převážně X5 Intenzivně obhospodařované louky.

Těžiště výskytu předmětu ochrany *Cerambyx cerdo*. Historicky (i v loňském roce) dokládáno rojení krasce *Eurythraea quercus*, historický výskyt kovaříka *Elater ferrugineus* (Peřínková, 2000), rovněž i páchníka na padlém dubu (Peřínková 2000). Dále druhy *Dorcus parallellopedus*, *Cetonischema aeruginosa*, *Aesalus scarabaeoides*, *Plagionotus detritus*. Významné pro koprofágní hmyz. Doupné stromy. Dokládány i večerní migrace ropuchy obecné.

Plocha č. 8. Kotlíky douglasky

Kotlíky nepůvodní douglasky tisolisté. Porosty jsou různého věku. Zajímavé je u douglasek poškození otíráním zvěře o kmeny. V mnoha případech dochází k oděru kůry až na dřevo a nakonec také k úhynu stromů. Biotop X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami.

Plocha č. 9. Monokultura modřínu

Vysázená monokultura modřínu ve fázi tyčoviny až nastávající kmenoviny západně od přístupové cesty od kralické brány JZ od hájovny. Biotop X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami.

Plocha č. 10. Semenný sad modřínu

Porost založený za účelem produkce reprodukčního materiálu. K tomu byly stromy upraveny (zakrácení). Dnes neslouží svému účelu, stromy přestaly být upravovány a vytvořily náhradní terminály. Plocha se nachází západně od přístupové cesty od kralické brány, JV od hájovny. Biotop X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami. Řídký nízký porost z ruderálním podrostem. Běžné druhy živočichů, plocha pro koprofágní hmyz.

Plocha č. 11. Sadové výsadby jírovce maďalu

Jedná se o několik porostů, které byly sázeny za účelem zvýšení úživnosti obory především v JV a jižní části, dále kolem Lusthausu a západně od provozního zázemí obory, dále u hájovny a kotlíky pomístně po ploše. Stromy byly sázeny ve velkých sponech, aby vytvořily bohatou korunu a co nejdříve, a pokud možno co nejvíce, plodily. Jedná se o porosty různého věku od 15 do 120 let. Stromy jsou v posledních letech silně napadány klíněnou jírovcovou, což jejich plodnost snižuje. Místy došlo k přirozenému náletu dalších dřevin, takže v porostech jsou přimíšené duby, lípy nebo habry. Jejich zastoupení je však zatím nízké.

Biotop X9B Lesní kultury s nepůvodními listnatými dřevinami. Běžné druhy živočichů.

Plocha č. 12. Porosty s výrazným podílem jírovce

Lesní porosty především v SZ části v návaznosti na budovy u Náměště, včetně krmeliště, dále JZ a JV části obory, dále v návaznosti na provozní zázemí na severu. V porostech má jírovec výrazné zastoupení (více než 15%), ale přitom vytváří normální smíšené porosty s dalšími dřevinami. Často se jedná o vytáhlé jedince, kteří mají malou korunu, a proto i omezené možnosti vytvářet plody. Mozaika biotopu L3.1 Hercynské dubohabřiny v nereprezentativní podobě s biotopem X9B Lesní kultury s nepůvodními listnatými dřevinami

Řídký podrost, především lipnice hajní (*Poa nemoralis*) a bika hajní (*Luzula luzuloides*). Faunisticky méně významné plochy s běžnými druhy, bez starších stromů

Plocha č. 13. Monokultury smrku ztepilého

V celé oboře tvoří smrk ztepilý monokultury pouze v několika málo porostních skupinách (zejména JZ od hájovny Kralice, dále několik enkláv při JZ hranici) Porosty byly v posledních letech postiženy větrnými polomy a napadeny podkorním hmyzem, takže v některých skupinách smrk prakticky vymizel po nahodilých těžbách.

Porosty jsou nekvalitní ojedinele s ruderálním podrostem. Biotop X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami.

Plocha č. 14. Březový háj

Jedná se o světlý porost s převahou břízy a travinným podrostem v JZ části lokality u oborní zdi. Jde o světlý nestejnověký porost s převahou břízy a travinným podrostem s jestřábníkem lesním (*Hieracium murorum*) a třezalkou tečkovanou (*Hypericum perforatum*) a několika dalšími běžnými druhy. Biotop X12 - Nálety pionýrských dřevin a X9B Lesní kultury s nepůvodními dřevinami.

Plocha č. 15. Porost dubu červeného

Jediný porost v oboře, kde je hlavní dřevinou dub červený v jižní části obory JV od Lusthausu. Výrazný je podíl dalších dřevin (dub zimní a lípa). Vysázeno pravděpodobně kvůli produkci žaludů. Řídký bylinný podrost s běžnými druhy. Biotop X9B Lesní kultury s nepůvodními dřevinami s mozaikou méně reprezentativních enkláv biotopu L3.1 Hercynské dubohabřiny. Převládají běžné lesní druhy živočichů.

Plocha č. 16. Smíšené porosty smrku a listnáčů

Jednotlivě až skupinovitě smíšená kmenovina smrku a listnatých dřevin, s těžištěm severně od cesty mezi hájovnou a Lusthausem, dále fragmentárně po ploše. Místně i starší listnaté doupné stromy. Většinou s řídkým bylinným podrostem s běžnými druhy, faunisticky významnější jak pro ptáky (datlovní, měkkozobí, pěvci), tak i pro lesní druhy hmyzu (běžnější druhy střevlíkovitých, listorohých, martináci aj.), pronikají mravenci rodu *Formica* (u Lusthausu i četnější výskyt hnízd).

Plocha č. 17. Listnaté porosty s přirozenou nebo přírodě blízkou dřevinnou skladbou

Jedná se o podstatnou část výměry obory. V dřevinné skladbě převažuje dub. Vedlejšími dřevinami jsou buk, lípa, habr. Vtroušenými dřevinami jsou javory mléč, klen a babyka, bříza, borovice, jen ojediněle jírovec, dub červený. V některých porostech se objevují i smrk a modřín se zanedbatelným zastoupením. V řadě ploch starší výstavky dubu, habru, lípy, buku.

Místy bohatý bylinný podrost strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), žindava evropská (*Sanicula europaea*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), kruštík širolistý (*Epipactis helleborine*) a další druhy, je patrný i vliv intenzity zvěře. Biotop Mozaika L3.1 Hercynské dubohabřiny, L5.4 Acidofilní bučiny a L4 Suťové lesy .

Faunisticky významné stěžejní plochy s většinou lesních druhů obratlovců, vázaných jak na koruny, tak i na doupné stromy (*Columba oenas*, *Dendrocopus medius*, *Pinus canus*, *P. viridis*, *Ficedula albicollis*) a další druhy. Z významnějších druhů hmyzu kromě stromů vhodných pro páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*) a kovaříka (*Limonicus violaceus*), především druhy vázané na různověké lesní porosty (*Ampedus cardinalis*, *Ptilinus pectinicornis*, *Agrilus biguttatus*, *Prionychus melanarius*, plejáda střevlíkovitých aj.) Významná plocha i z hlediska výskytu lesních druhů motýlů.

Plocha č. 18. Smíšené porosty borovice a listnáčů.

V dřevinném patře je hlavní dřevinou borovice lesní. Dalšími dřevinami jsou duby, habry, lípy a další listnáče. Částečně na prudkém svahu v západní části obory.

Mozaika biotopů L3.1 Hercynské dubohabřiny a X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami, floristicky méně hodnotné. Faunisticky převládají běžné druhy lesní fauny, jen ojediněle doupné stromy.

Plocha č. 21. Monokultura modřínu

Úzký pruh podél lesa na kterém je nastávající kmenovina modřínu. Přimíšená je bříza. Jedná se o lesní porost na nelesním pozemku u Lusthausu, proto byl vylišen z ploch 9 a 10, jinak je charakteristika v zásadě shodná. Biotop X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami, pronikají zástupci rodu *Formica* z okolních porostů.

Plocha č. 25. Dubohabřiny nad nivou přítoku Jinošovského potoka

Vylišeny v rámci aktualizace z ploch č.17 s ohledem na hodnotnější bylinný podrost. Lesnická charakteristika je v zásadě shodná s plochami č.17 s tím, že je vyšší podíl dubu a habru. Jde o reprezentativní prostor biotopu L3.1 Hercynské dubohabřiny s bohatým bylinným podrostem jako strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), křivatec nejmenší (*Gagea minima*), ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*), kostival hlíznatý (*Symphytum tuberosum*), lecha jarní (*Lathyrus vernus*), pižmovka Mošusova (*Adoxa moschatellina*), hlísník hnízdák (*Neottia nidus-avis*), plicník tmavý (*Pulmonaria obscura*), jaterník podléška (*Hepatica nobilis*) aj.

Faunisticky hodnotné porosty jak z hlediska přítomnosti starších stromů, tak zachovalostí lesního ekosystému. Významné plochy s většinou lesních druhů obratlovců, vázaných jak na koruny, tak i na doupné stromy (*Columba oenas*, *Dryocopus martius*, *Pinus canus*, *P. viridis*, *Ficedula albicollis*) a další druhy. Z významnějších druhů hmyzu kromě stromů vhodných pro páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*) a kovaříka (*Limoniscus violaceus*), především druhy vázané na různověké lesní porosty.

Plocha č. 26. Vícedruhové listnaté porosty JZ od rybníčků u Náměště

Byly vylišeny v rámci aktualizace z bloku ploch č.17 s ohledem na výskyt bramboříku nachového. Vyšší je podíl starších stromů s vhodnými dutinami pro druhy hmyzu vázané na tento biotop. Lesnická charakteristika je v zásadě shodná s plochami č.17 s tím, že je vyšší podíl starších dubů, lip, dále buku a habru, lokálně s přechodem do suťových lesů ve strži v západní části.

Příloha M3:

Mapa dílčích ploch a objektů viz. příloha

Příloha M4:

Lesnická mapa typologická viz. příloha

Příloha M5:

Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů viz. příloha

2.4.2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O RYBNÍCÍCH, VODNÍCH NÁDRŽÍCH A TOCÍCH

Název rybníka (nádrže)	Vodní nádrž Obora Kralice
Katastrální plocha	1,4227 ha
Využitelná vodní plocha	1,2343 ha

Plocha litorálu	-
Průměrná hloubka	2,2 m
Maximální hloubka	3,3 m
Postavení v soustavě *	-
Manipulační řád **	Rozhodnutí OŽP MěÚ Náměšť nad Oslavou ze dne 16.6.2008, č.j. ČJ 2292/08/ŽP/Such, platnost na 40 let
Hospodářsko provozní řád **	-
Způsob hospodaření	Extenzivní
Intenzita hospodaření	-
Výjimka k aplikaci látek znečišťujících vodu (krmiva, hnojiva) **	Ne
Parametry zvláštních povodní (u rybníků III. kategorie) **	-
Uživatel	Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Náměšť nad Oslavou
Rybářský revír **	-
Zarybňovací plán **	-
Průtočnost – doba zdržení ***	-

* uvádí se jen u rybníků, které jsou součástí rybníční soustavy

**pokud tyto dokumenty existují, uvede se jejich číslo a datum jejich schválení rozhodnutím příslušného úřadu a doba jejich platnosti.

*** uvádí se jen u průtočných rybníků.

Rybník nemá prakticky vyvinuto litorální pásmo, je v něm rybí obsádka, hráz je lemována staršími duby a lipami. Hospodaření je slabě intenzivní. Výlovy probíhají nepravidelně 1 krát za několik let. Rybník se nehnojí.

V roce 2009 bylo vydáno stavební povolení na obnovu rybníka SZ od hájenky Kralice. Na ploše bývalého rybníka, jehož hráz byla tvořena současnou cestou k Otradické bráně. Kvůli ochraně starých stromů, které na bývalé hrázi rostou, je hráz obnovovaného rybníka nově posunuta západním směrem do louky (plocha č. 23). Stavba byla v prosinci roku 2010 zahájena.

Název rybníka (nádrže)	Retenční nádrž Zámecká obora
Katastrální plocha****	1,6230 ha
Využitelná vodní plocha****	1,3640 ha
Plocha litorálu****	0,2625 ha
Průměrná hloubka	2,3 m
Maximální hloubka	3,16 m
Postavení v soustavě *	-
Manipulační řád **	-
Hospodářsko provozní řád **	-
Způsob hospodaření	Extenzivní
Intenzita hospodaření	-
Výjimka k aplikaci látek znečišťujících vodu (krmiva, hnojiva) **	Ne
Parametry zvláštních povodní (u rybníků III. kategorie) **	-
Uživatel	Lesy České republiky, s.p.
Rybářský revír **	-
Zarybňovací plán **	-
Průtočnost – doba zdržení ***	-

* uvádí se jen u rybníků, které jsou součástí rybníční soustavy

**pokud tyto dokumenty existují, uvede se jejich číslo a datum jejich schválení rozhodnutím příslušného úřadu a doba jejich platnosti.

*** uvádí se jen u průtočných rybníků.

****údaje z projektové dokumentace

V severozápadní části obory se nachází čtyři malé bezejmenné rybníčky. Část soustavy je v nejvýraznější strži západní části PP. Rybníčky se i přes svou optickou podobnost biologicky odlišují, což je dáno zejména rozdílnou rybí obsádkou a mírou zastínění. Spodní rybníček je nejvíce zastíněn okolními stromy a aktuálně se na něm zřejmě nehospodaří (omezená obsádka bílé ryby). Prostřední rybníček je více osluněný, a proto je významně zarostlý vodní vegetací (na jaře). Během léta však došlo k její významné redukci, zapříčiněnou přítomností velkých ryb – kaprů a jednoho velkého jedince amura bílého (cíleně spásá vodní vegetaci). Horní rybníček

je plně osluněn a jeho obsádku tvoří násada kapra (10 – 20 cm) a bílá ryba (plotice). Nádrž je i přes léto silně zarostlá vegetací, avšak zoobentos je silně prožrán rybami.

V PP se nachází několik bezejmenných potůčků, které zde pramení. Potoky jsou v průběhu roku různě vodnaté, někdy jsou koryta prakticky suchá, někdy je průtok vody výrazný a na ústí z obory dochází k zaplavování komunikací a částečně vyplavování nemovitostí. V některých částech vytváří potůčky krátké hluboce zaříznuté strže. Vzhledem k výskytu těchto erozních jevů zde proběhly hrazenobystřinařské práce, které spočívaly ve vytvoření systému drátokamenných přehrázek a zajištění svahů.

Dílní plochy na nelesních (vodních) pozemcích:

Plocha č. 19. Rybník

Největší vodní plocha v oboře, SV od kralické hájovny. Rybník s ochuzenými litorály, s intenzivnější rybí obsádkou, hráz lemována staršími duby a lipami.

Rybochovný bez vodních makrofyt, při březích běžné druhy, biotop X14 Vodní toky a nádrže bez ochranné významné vegetace .

Zoobentos je tvořen pouze běžnými druhy bezobratlých v nízké početnosti. Z obojživelníků byla zaznamenána pouze reprodukční přítomnost ropuchy obecné, jejíž pulci nejsou tak významně predováni rybami. Skokan krátkonohý se zde vyskytuje pouze při migraci. Dále dokladováno několik běžných druhů vodních ptáků, běžné euryvalentní druhy vodního hmyzu, včetně brouků, ploštic a vážek. Stav je ovlivňován intenzitou rybochovného hospodaření, což se významně podepisuje na biologické kvalitě biotopu.

Plocha č. 20. Kaskáda rybníčků

Jedná se o čtyři malé rybníčky na jednom z potoků v SZ části obory v nejvýraznější strži západní části. Jde o biotop X14 Vodní toky a nádrže bez ochranné významné vegetace, v třetím od shora rdest kadeřavý (*Potamogeton crispus*), jinak běžné druhy travin v dosahu břehů. Severně od rybníčků je xerofytní enkláva při okraji lesa.

Rybníčky se i přes svou optickou podobnost biologicky odlišují, což je dáno zejména rozdílnou rybí obsádkou a mírou zastínění. Spodní rybníček je nejvíce zastíněn okolními stromy a aktuálně se na něm zřejmě nehospodáří (omezená obsádka bílé ryby). Chybí zde submerzní vegetace, a proto je bentos druhově omezený. Nádrž je však významným rozmnožištěm ropuchy obecné. Prostřední rybníček je více osluněný, a proto je významně zarostlý vodní vegetací (na jaře). Během léta však došlo k její významné redukci, zapříčiněnou přítomností velkých ryb – kaprů a jednoho velkého jedince amura bílého (cíleně spásá vodní vegetaci). Přesto byl v nádrži jako v jediné zjištěn čolek obecný (nebyly však nalezeny larvy). Horní rybníček je plně osluněn a jeho obsádku tvoří násada kapra (10 – 20 cm) a bílá ryba (plotice). Nádrž je i přes léto silně zarostlá vegetací, avšak zoobentos je silně prožrán rybami. V nádrži se rozmnožuje ropucha obecná i skokan hnědý. Z vodního hmyzu běžné druhy vážek, ploštic, brouků, zajímavější je nález jehlanky (*Ranatra linearis*).

Xerofytnější enkláva nad rybníčky je významná pro některé teplomilnější druhy hmyzu i přes svou malou rozlohu (svižník polní), na okrajích starší stromy (*Dorcus parallellopedus*, *Helops aeneus*, *Liocola lugubris* aj.), z dalších taxonů hmyzu např. vzácnější okáč *Hipparchia fagi* nebo listokaz *Omaloplia nigromarginata*; dále dokladována ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*),

2.4.3 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O NELESNÍCH POZEMCÍCH

Několik ha přírodní památky je tvořeno trvalými travními porosty. Ty jsou většinou využívány jako pastviny pro zvěř. Jsou to jednak travní porosty na lesních pozemcích, které jsou bez dřevin a roztroušeny po celé ploše obory. Těžiště je u Lusthausu, jižně od plochy č. 5, dále louka v JZ části obory a enklávy po obou stranách přístupové komunikace od kralické brány.

Dále se zde nacházejí travní porosty na lesních pozemcích, kde byly vysázeny stromy jírovce maďalu. Zpravidla není výsadba po celé ploše, ale jenom po kraji. Výsadba provedena ve velkém sponu několika kusy stromů s cílem produkce plodů, aleje kolem cesty u Lusthausu, dále plochy v JV části obory.

A poslední jsou pastevní louky pro zvěř v nivě kolem toku v severní části PP. Jedná se o intenzivní až polointenzivní louky, místy ruderalizované. Kosení probíhá 1- 2x ročně - podle potřeby, část přiléhající k rybníku druhově bohatší s lokálním podmáčením.

Ve východní a jižní části obory se nachází dva ovocné sady. Dnes rozpadající se stromy, neobnovováno. Špatný zdravotní stav stromů.

V oboře se také nachází několik staveb a na ně vázaná nádvoří a částečně zastavěné plochy. Centrum je kolem hájovny Kralice, část ploch tvoří velké seníky v centrální části obory, lovecký zámeček Lusthaus a část tvoří plochy vně oplocení obory. Tyto pozemky jsou součástí PP a leží v západní části, u silnice Náměšť nad Oslavou – Velká Bíteš.

Díličí plochy na nelesních pozemcích:

Plocha č. 6. Travní porosty

Jedná se o travní porosty na lesních pozemcích, které slouží pro pastvu zvěře, jsou bez dřevin a roztroušeny po celé ploše obory, těžiště u Lusthausu, jižně od plochy č. 5, louka v JZ části obory a enklávy po obou stranách přístupové komunikace od kralické brány. Bez porostů dřevin.

Bylinné patro je prakticky významně spaseno s náznaky původní vegetace hvozdík kropenatý (*Dianthus deltoides*), vítod obecný (*Polygala vulgaris*), violka psí (*Viola canina*) aj. Na ploše dominují trsy kopřivy dvoudomé, šťovíky a pryšec chvojka. Biotop – převážně X5 Intenzivně obhospodařované louky.

Převažují běžné druhy živočichů. S ohledem na zvěř významné pro koprofágní hmyz.

Plocha č. 7. Travní porosty s výsadbou jírovců

Jedná se o travní porosty na lesních pozemcích, které slouží pro pastvu zvěře. V pruzích ale byly vysázeny stromy jírovce maďalu. Zpravidla není výsadba po celé ploše políček, ale jenom po kraji. Výsadba provedena ve velkém sponu několika kusy odrostků s cílem produkce plodů, aleje kolem cesty u Lusthausu, dále plochy v JV části obory. Mozaika X5 Intenzivně obhospodařované louky a X9B Lesní kultury s nepůvodními listnatými dřevinami, vesměs běžné rostlinné a živočišné druhy.

Plocha č. 22. Ovocné sady

Představují prvek stanovištní rozmanitosti v celku obory i přes antropogenní původ. Plochy zahrad a ovocných sadů s převahou jabloní v lokalitě mezi Kralickou hájovnou a Kralicemi. Dalšími stromy jsou třešně a švestky. Zbytek jabloňového sadu je i u hájenky Náměšť. Zde je pouze několik rozpadajících se stromů. Biotop X13 Nelesní stromové výsadby mimo sídla, extenzivní sady s travinným podrostem, ale bez významnějších druhů.

Běžné druhy ptáků, dokladován z hodnotnějších taxonů např. krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), dále *Phoenicurus phoenicurus*, *Picus viridis* aj. Zastoupeny běžné druhy hmyzu, zejména florikolního.

Plocha č. 23. Louky

Plocha vylišená z pastevních luk pro zvěř s ohledem na polohu v nivě kolem toku, i když je tok upraven. Intenzivní až polointenzivní louky, místy ruderalizované v severní části obory, koseno 1 - 2x podle potřeby, část přiléhající k rybníku druhově bohatší s lokálním podmáčením. Mozaika biotopu X5 Intenzivně obhospodařované louky, T1.5 Vlhké pcháčové louky, jinak běžné druhy živočichů otevřených ploch. Mj. ale doložen sporadický výskyt střevlíka *Carabus scheidleri*.

Plocha č. 24. Devastované plochy s intenzivním chovem zvěře

Silně intenzivně využívané oborní plochy západně od oborního zázemí v severní části obory, dle provozovatele jediný prostor s intenzivním chovem divokých prasat. Samostatně zaplacené prakticky bez podrostu (vydupáno na podklad), v západní části zcela devastovaný rybníček jako kaliště (vliv černé zvěře – nadměrný stav). Biotop X7 Ruderální bylinná vegetace mimo sídla, floristicky i faunisticky nevýznamný s výjimkou koprofágního hmyzu (z důvodu chovu prasat ale prakticky nepřístupné).

Plocha č. 27. Budovy

V PP se nachází několik budov, které slouží nebo sloužily především lesnickému a mysliveckému hospodaření. Největší komplex budov je ve východní části obory, kde je hájenka se sídlem revírů Kralice a Náměšť. V budově je byt revírníka a k hlavní budově patří další hospodářské budovy. Cca 200m severozápadně je velká hospodářská budova, která slouží výhradně pro skladování krmiva pro zvěř a částečnému zpracování zvěřiny. Severně od ní je

malá lovecká chatka. V oboře se dále nachází dva velké zděné krmelce se zásobníkem a lovecký zámeček Lusthaus.

2.5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PŘEDCHOZÍ PÉČE A DOSAVADNÍCH ZÁSAHŮ DO ÚZEMÍ A ZÁVĚRY PRO DALŠÍ POSTUP

Pro území PP obora byl vytvořen plán péče Polehlou v roce 2004. Tento plán péče však nebyl projednán ani schválen. Nebyl proto předložen subjektu hospodařícím v přírodní památce (tj. Lesy ČR, s.p.), takže nemůže být porovnáno, zda byly plněny jeho cíle a postupy.

PP Obora je územím s mnohasetletou historií. Je určitým obrazem toho, jak hospodařili naši předkové. Obora po několik století slouží k intenzivnímu chovu zvěře a tento chov zde byl vždy prioritním zájmem. Dalším aspektem, který se zde významně projevil, byly požadavky majitelů obory na reprezentativnost (estetické požadavky) území, které často sloužilo nejen k odpočinku a lovu, ale i ke společenskému „vyžití“ svého majitele.

O tom jakým způsobem se zde v minulosti hospodařilo se mnoho informací nedochovalo, poměrně spolehlivé informace se dají získat jen o hospodaření během druhé poloviny dvacátého století. Jakým způsobem zde bylo hospodařeno předtím, můžeme usuzovat jen ze samotného vzhledu obory, případně z útržkovitých informací v archivních materiálech.

Pamětníci se zmiňují, že před rokem 1945 byla prováděna v oboře obnova lesních porostů maloplošnou výsadbou 1,5 m vysokých odrostků dubu, lípy a jírovce ve sponu převážně 4 x 4m s individuální ochranou proti zvěři. Tímto promyšleným způsobem obnovy nebylo potřeba obnovované plochy oplocovat a snižovat tak úživnost obory, naopak úživnost se tak zvyšovala. Tato výsadba s pravidelným sponem je v oboře dobře patrná. K výsadbě odrostků docházelo pravděpodobně i v dálnější minulosti, protože již na mapách z 19. stol. jsou patrné části obory označené jako lesní školka, a též některé starší mají pravidelnou strukturu. Mezi léty 1945 a 1960 byla obora vedena jako rezervace bez prováděné úmyslné těžby a tím také bez obnovy lesních porostů, tedy bez zalesňování. Potom byla zařazena jako kategorie lesa zvláštního určení. Začátkem osmdesátých let se dokonce objevil názor, že by měly být přestárlé porosty a výstavky vytěženy. K tomu však naštěstí nedošlo. Ing. Klusák a Ing. Pokorný zde v roce 1976 provedli inventarizaci významných stromů, které pak byly vyhlášeny v roce 1983 jako chráněný přírodní výtvar. V roce 1990 byla obora vyhlášena jako chráněná přírodní památka. Během několika posledních desetiletí byla obora z hlediska lesnického ponechána téměř bez zásahu. Provedena byla jen výsadba jírovce na některé úživné plochy a do alejí, a v roce 1997 byla zalesněno dubem přibližně 0,5 ha v jižní části obory.

Pokud by zde nebyl prováděn intenzivní chov zvěře, tak by se zmiňované „nehospodaření“ během posledních desetiletí, dalo hodnotit spíše jako pozitivní jev. Zvěř je tu však chována nejméně po dobu 400 let, pravděpodobně však mnohem déle. „Vedlejším produktem“ tohoto chovu je mimo jiné to, že je zcela znemožněna přirozená obnova porostů. Z toho se dá usuzovat, že i ty nejstarší stromy v oboře byly pravděpodobně již od mládí ovlivňovány lidskou činností spojenou s chovem zvěře. Výsledkem všech výše uvedených skutečností je přítomnost desítek až stovek starých a mohutných stromů, které jsou unikátem minimálně v okresním měřítku. A na tyto stromy jsou dnes vázány populace brouků, kteří jsou hlavním předmětem ochrany PP.

Pro zachování všech hodnot obory i do budoucna má zásadní význam volba zásahů a opatření, která budou v oboře prováděna. Hlavním požadavkem je zajištění obnovy přestárých porostů, tak aby zde byla zastoupena všechna vývojová stadia lesa. Jedině to povede v dlouhodobém měřítku k tomu, že nedojde v důsledku nedostatečné spontánní přirozené obnovy k degradaci lesního ekosystému, kdy bude v oboře několik desetiletí chybět porosty ve fázi rozpadu, na něž jsou vázání výše uvedení chránění živočichové.

Řešením by mohlo být zrušení chovu zvěře. To například doporučují někteří autoři (Grulich, 1978; Danihelka, Chytrý 1993), zabývající se dlouhodobým vlivem intenzivního chovu zvěře na lesní, příp. lesostepní a stepní ekosystémy v některých jihomoravských oborách. Tito autoři shodně konstatují, že je třeba v posuzovaných oborách chov zvěře postupně ukončit, neboť je ohrožena sama podstata existence lesa.

Zrušení chovu daňka evropského v PP Obora by se bezesporu pozitivně projevilo v „nastartování“ přirozené obnovy. A v případě vyloučení veškeré další hospodářské činnosti na tomto území, by se zde postupem času mohly vytvořit porosty pralesovitěho charakteru.

Les a zvěř zde však tvoří po staletí funkční celek a jedním z předmětů ochrany původně vyhlášené přírodní památky je zachování obory jako celku, který je dokladem o hospodaření našich předků. Proto se jeví jako opodstatněné zde oborní chov zachovat a nepřerušovat kontinuitu cíleného lidského obhospodařování celého ekosystému.

2.6 STANOVENÍ PRIORITYNÍCH ZÁJMŮ OCHRANY ÚZEMÍ V PŘÍPADĚ JEJICH MOŽNÉ KOLIZE

Zájmy ochrany území jsou vyjádřeny definováním předmětů a cílů ochrany. Jejich zajištění a management nejsou ve vzájemném rozporu. Stanovení priorit zájmů ochrany přírody je proto dáno zejména zranitelností předmětů ochrany:

- Ochrana starých stromů ve všech stádiích v přírodní památce – zachování prostředí pro výskyt hlavních předmětů ochrany (páchník hnědý, kovařík, tesařík obrovský).

3. PLÁN ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ

3.1 VÝČET, POPIS A LOKALIZACE NAVRHOVANÝCH ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ V ZCHÚ

3.1.1 RÁMCOVÉ ZÁSADY PÉČE O ÚZEMÍ NEBO ZÁSADY JEHO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ

a) péče o lesy

Obecné zásady

Oboř je naprosto unikátní v rozloze starých listnatých porostů. Problém ale je, že část těchto porostů se blíží svému fyzickému věku a hrozí tedy, že se porosty začnou (dříve nebo později) intenzivně rozpadat. Možná k tomu začne docházet za několik desetiletí, ale protože se v oboře za posledních 60 let neprováděla v podstatě žádná obnova, je zde riziko, že v budoucnu nebude čím staré rozpadající se porosty nahradit (pokud by pokračovalo „nehospodaření“ a neobnovování mýtních porostů).

Z uvedených důvodů se navrhuje v oboře začít s obnovou starých mýtních porostů. Vzhledem k výměře obory bude vhodné za decennium obnovit cca 5 až 10 ha lesních porostů. Bude se pracovat s velmi dlouhou obnovní dobou (100 i více let).

Proto se jako velmi účelné jeví pozvolná obnova porostů a to malými clonnými sečemi (kotlíky) s přirozenou obnovou. Velikost kotlíků by měla být 0,05 až 0,10 ha. Obnovu tímto způsobem je vhodné provádět v porostech s přirozenou skladbou dřevin, bez dřevin nepůvodních nebo nežádoucích. Přirozenou cestou potom vzniknou porosty podobné dřevinné skladby. Bude zachován genofond místních dřevin a v porostech nebudou dřeviny nepůvodní.

Druhou možností je výsadba odrostků (s individuální ochranou) cílových dřevin (dub, buk, javory mléc a klen, lípa, ad.) na vznikající světliny, přičemž světliny mohou vzniknout buď přirozeně (úhyn a vývraty starých stromů) nebo uměle (odtěžením skupin nežádoucích dřevin v porostech). Zastoupení dřevin při výsadbě odrostků by mělo odpovídat stanovišti (rámcové směrnice hospodaření – SLT), tzn. že základní dřeviny budou dub a buk, menší podíl při výsadbě budou mít dřeviny ostatní, včetně třeba jilmu a jedle. Světliny nebude vhodné osazovat všechny. Tento způsob obnovy je naplánován především do porostů, kde je vyšší podíl nepůvodních nebo nežádoucích dřevin. Po odstranění těchto dřevin z porostů se může pokračovat i prvním způsobem, tj. přirozenou podrostní obnovou.

V případě nezbytně nutných bezpečnostních odstraňování stromů a větví je nutné zajistit, aby pokácené osídlené stromy byly ponechány jednu sezónu nedaleko místa výskytu, aby populace mohly osídlit jinou dutinu. (V takových případech je nutné získat odborné posouzení o přesném provedení sanačních prací).

Na světlině, kde bude starý rozpadající se strom, výsadba prováděna nebude, aby nebyly ohroženy populace chráněných živočichů. Navíc světliny zvyšují úživnost obory, neboť je zde bylinné patro. Bylinné patro bude postupnou obnovou porostů částečně potlačeno, protože v nárostech či mlazinách nebude vyvinuto. Jako náhrada by se ale mělo vytvořit kolem uvolněných nadějných stromů, které by měly mít až charakter výstavků. Tam dojde

k výraznému prosvětlení stávajících porostů a tím k podpoře vzniku bylinného patra v dnes stinných porostech.

To už souvisí s dalším krokem, a to vytipováním nadějných stromů ve všech porostech starších 100 let věku, kterým bude věnována zvýšená péče – uvolnění korun, odstranění konkurentů, kteří berou vodu, zasahují do koruny nadějných stromů. Aby měly nadějně stromy co nejlepší podmínky a v budoucnu nahradily dožívající staré stromy. Vytipování těchto stromů by se mělo dít s každým novým LHP, kdy by vždy v dalších porostech, které by překročily 100 let věku, byly vybrány nové nadějně stromy. Stačilo by vytipovat 5 - 10 stromů/ha a to různých dřevin (především dub, buk, habr, javory a lípu). Určitě dojde i u nich k částečnému úhynu, ale tento počet by měl zajistit, že v oboře bude trvale několik stovek starých stromů, jako je to nyní. Tyto stromy jsou jedním z hlavních předpokladů pro zajištění příznivého stavu předmětů ochrany PP. Jako nadějně stromy mohou být vytipovány i stromy, které již mají vytvořenu dutinu, stromy vícekmenné apod. (tzn., že se nemusí jednat o stromy kvalitní z hlediska klasického lesního hospodaření, kde se zvyhodňují stromy, které přinesou pilařské výřezy).

Mladší porosty (tzn. porosty současného 2. až 10. stupně) by byly ponechány samovolnému vývoji, s výjimkou redukce invazivních dřevin (AK, DG, eventuelně DBČ). Nově zakládaným porostů při obnovných prvcích by měla být věnována standardní lesnická péče až po kmenoviny. V nich by mohly být nadějně stromy vybírány už i v mladším věku.

Staré dožívající stromy je vhodné ponechat v porostech i po odumření. Odstraňovat je pouze v krajním případě pokud padnou na lesní cesty, nebo by ohrožovaly nemovitosti. Přičemž je nezbytné je ponechat po pádu na zemi v porostech, případně je tam z cest posunout.

Rychlost obnovy stávajících jehličnatých porostů

Není nezbytné násilnou cestou přeměňovat tyto porosty v co nejkratší době. Vhodné bude je ponechat dorůst do mýtního věku a potom je převést na přírodě blízké lesy. Vzhledem k různému stáří porostů to bude trvat několik desítek let.

Porosty nepůvodních dřevin

Jedná se především o porosty jírovce. Ty byly většinou vysazovány ve velkém sponu, aby byla podpořena nadprůměrná produkce kaštanů. Často tvoří nesmíšené monokulturní porosty. Ale také je jírovec vtroušenou dřevinou ve velké části ostatních porostů. Další dřeviny byly pravděpodobně sázeny především z hlediska estetického (douglasky, dub červený). Co se následné péče týče, nebylo by vhodné všechny tyto porosty přeměňovat na přirozené. I estetika k oboře jako takové patří.

U jírovce by bylo na místě ponechat vysázené aleje a ty znovu obnovovat novými jírovci. V těchto rozvolněných porostech bude zajištěna maximální produkce kaštanů a budou tvořit i estetický prvek (byť jsou v této době výrazně napadány klíněnou jírovcovou). Naopak při postupné obnově ostatních lesních porostů by neměl být jírovec vysazován a mělo by pozvolna klesat jeho zastoupení. V zapojených porostech stejně neplní svou hlavní, plodonosnou funkci, protože má malé stísněné koruny a tudíž je tato funkce omezena.

Ostatní introdukované dřeviny mohou být v porostech ponechány. Postupně bude jejich zastoupení snižováno při obnově porostů. Do budoucna by bylo vhodné je využít spíše jako solitérní výsadby, kde by lépe vynikly (dub červený), a to klidně i mimo lesní porosty. Opět budou dotvářet oborní estetiku, zatímco lesní porosty budou mít přirozenou skladbu.

Péče o přirozené zmlazení

Přirozené zmlazení se v současných porostech objevuje pouze ve formě semenáčků. Více zvěři nedokáže odrůst, nejsou zde tedy žádné nárosty. Přesto je možné přirozenou obnovou většinu porostů obnovit. Zásadní podmínkou pro zdárný vývoj nárostů bude jejich ochrana proti zvěři oplocením. Dalším cílem bude podpora přirozené pestrosti, tzn. podpora všech vtroušených původních dřevin.

Mrtvé dřevo

Naprostá většina odumřelé dřevní hmoty zůstává v porostech. Proto zde můžeme najít i několik desítek let trouchnivějící až zcela rozpadlé kmeny odumřelých stromů. Pouze několik desítek m³ dříví ročně je z obory odvezeno. Toto dříví je zpracováno samovýrobci a jedná se většinou o kmeny stromů padlých na cestní síť nebo odumřelé kmeny stromů, které mohou ohrožovat provoz na cestní síti nebo pohybující se návštěvníky obory. To by mělo zůstat zachováno i do budoucna. Dřevní hmota odumřelých stromů by měla v maximální možné míře zůstat v porostech. Naopak dříví z úmyslných obnovných těžeb bude z větší části zpracováno a pouze část může být ponechána v porostech.

Rámcové směrnice hospodaření pro jednotlivé hospodářské soubory jsou uvedeny v následujících tabulkách. Konkrétní opatření pro jednotlivé porostní skupiny jsou uvedena v příloze č. T1.

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

HS	Kategorie lesa	Soubory lesních typů
4407	32a/32g	2S = svěží buková doubrava
		2H = hlinitá buková doubrava
		2B = bohatá buková doubrava
		2I = uléhavá buková doubrava
		2C= vysychavá buková doubrava
		3B = bohatá dubová bučina
		3S = svěží dubová bučina
		3H = hlinitá dubová bučina
		3D = obohacená dubová bučina
		3L = jasanová olšina
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin (%)		
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)	
2S	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO	
2H	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO	

2B	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO				
2I	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO				
2C	DB 55-75%, BK +-10%, LP 5-15%, HB 5-15%, BO				
3B	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR				
3S	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR				
3H	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR				
3D	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR				
3L	OL 40-70%, JS 15-30%, JV, JL				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Smíšené listnaté porosty (dílní plochy č. 2, 3, 12 a 17)		Listnaté porosty nepůvodních dřevin - KS, DBC (dílní plochy č. 7,11,15).		Monokultury jehl. dřevin (dílní plochy č. 8,9,10 a 13).	
Základní rozhodnutí					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
150 let - fyzický věk	100 let a více	130 let	30 let	100 let	30 let
Hospodářský způsob					
výběrný, podrovní		podrovní, násečný		násečný	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Postupná pomalá obnova porostů s maximálním využitím přirozeného zmlazení. Uvolnění nadějných stromů. Tyto a staré stromy ponechat v porostech na dožití.		Ponechat bez zásahu, po odumřelých jedincích vysadit odrostky KS.		Převod porostů na listnaté s DB, BK, JV, LP a HB.	
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Uplatnění výběrných principů k tvorbě různověkého smíšeného lesa, přirozená obnova, clonná seč, individuální výsadby odrostků na světliny vzniklé odtěžením nepůvodních dřevin nebo po odumření stromů. Odrostky sázet v počtu 100 ks/ha (výška nad 2 m, s balem).		Odrostky KS. Zachovat kontinuitu produkce těchto plodonosných dřevin. Sázet ve velkém sponu jako bylo sázeno původně - aleje. Odrostky sázet v počtu 100 ks/ha (výška nad 2 m, s balem).		S obnovou začít již v předmýtním věku úzkými náseky (vše max 0,05 až 0,10 ha). Umělá obnova DB a BK. Využit přirozenou obnovu vtroušených dřevin (DB, BK, JV, HB, LP). Po zajištění pokračovat přiřazováním dalších náseků.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
2S, 2H, 2I, 2B, 2C, 3B, 3S, 3D, 3H, 3L	DB, BK, JV, LP (zastoupení dle cílové skladby)	Odrostky s individuální výsadbou a ochranou proti zvěři. Do několika kotlíků vysázet JD.			
Péče o nálety, nárosty a kultury					
Ochrana proti buřeni a zvěři. Ochrana proti zvěři oplocením.		Individuální ochrana - oplůtky		Náseky oplotit. Ochrana proti buřeni.	
Výchova porostů					

Negativní výběr v prořezávkách, úprava druhové skladby. V probírkách pozitivní výběr v úrovni, úprava druhové skladby, podpora vertikálního členění skupin a etáží. V obnovovaném porostu pozitivní výběr kvalitních listnáčů pro přirozenou obnovu. Po obnově ponechat část výstavků v porostech na dožití.	Nahrazovat odumřelé jedince.	Negativní výběr v prořezávkách, úprava druhové skladby. V probírkách pozitivní výběr v úrovni, úprava druhové skladby, podpora vertikálního členění skupin a etáží. V obnovovaném porostu pozitivní výběr kvalitních listnáčů pro přirozenou obnovu. Po obnově ponechat část výstavků v porostech na dožití.
Opatření ochrany lesa a provádění nahodilých těžeb		
Staré stromy a nadějně stromy ponechat trvale v porostech.	Odtěžit stromy v případě úhynu, náhrada novými.	Asanovat těžbou a odvozem aktivní kůrovcové stromy. Ponechat v porostech odumřelé listnaté stromy.
Doporučené technologie		
UKT , SLKT	UKT, SLKT	UKT, SLKT
Poznámka		

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů – pokračování

HS	Kategorie lesa	Soubory lesních typů
4407	32a/32g	2S = svěží buková doubrava
		2H = hlinitá buková doubrava
		2B = bohatá buková doubrava
		2I = uléhavá buková doubrava
		2C= vysychavá buková doubrava
		3B = bohatá dubová bučina
		3S = svěží dubová bučina
		3H = hlinitá dubová bučina
		3D = obohacená dubová bučina
		3L = jasanová olšina
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin (%)		
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)	
2S	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO	
2H	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO	
2B	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO	
2I	DB 50-70%, BK 5-20% LP 5-15%, HB +-10%, JD, JV, TR, BO	
2C	DB 55-75%, BK +-10%, LP 5-15%, HB 5-15%, BO	
3B	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR	
3S	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR	
3H	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR	
3D	BK 30-50%, DB 30-50%, LP 5-15%, HB 5-10%, JD +-5%, JV, TR	
3L	OL 40-70%, JS 15-30%, JV, JL	
Porostní typ D		Porostní typ E
Smíšené porosty SM s list. dřevinami (dílčí plocha č. 16).		Olšina s příměsí dalších dřevin (dílčí plocha č. 1).
Porostní typ F		
Smíšené porosty BO s list. dřevinami (dílčí plochy č. 18).		
Základní rozhodnutí		

Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
100 let	30 let	100 let	20 let	120 let	30 let
Hospodářský způsob					
násečný, podrovní		násečný, podrovní		násečný, podrovní	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Převod porostů na listnaté s DB, BK, JV, LP a HB. Víceetážové porosty.		Dlouhodobě ponechat bez zásahu, obnova s využitím přirozené obnovy.		Převod porostů na listnaté s DB, BK, JV, LP a HB. Víceetážové porosty.	
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
S obnovou začít již v předmýtním věku kotlíkovými sečemi odtěžením SM a ponecháním všech list. dřevin (kotlíky max 0,05 ha). Využit maximálně přirozenou obnovu. Po zajištění pokračovat přiřazováním dalších clonných sečí.		Obnovu provádět clonnými sečemi (kotlíky) o velikosti max. 0,05 ha. Přirozená obnova OL, JS a JL. Šetřit JL v porostech. Ponechat na dožití. Po zajištění pokračovat přiřazováním dalších kotlíků.		S obnovou začít již v předmýtním věku kotlíkovými sečemi odtěžením SM a ponecháním všech list. dřevin (kotlíky max 0,05 ha). Využit maximálně přirozenou obnovu. Po zajištění pokračovat přiřazováním dalších clonných sečí.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
2S, 2H, 2I, 2B, 2C, 3B, 3S, 3D, 3H, 3L	DB, BK, JV, LP (zastoupení dle cílové skladby)	Odrostky s individuální výsadbou a ochranou proti zvěři. Do několika kotlíků vysázet JD.			
Péče o nálety, nárosty a kultury					
Ochrana proti buřeni a zvěři. Ochrana proti zvěři oplocením.					
Výchova porostů					
Negativní výběr v prořezávkách, úprava druhové skladby. V probírkách pozitivní výběr v úrovni, úprava druhové skladby, podpora vertikálního členění skupin a etáží. V obnovovaném porostu pozitivní výběr kvalitních listnáčů pro přirozenou obnovu. Po obnově ponechat část výstavek v porostech na dožití.		Negativní výběr v prořezávkách, úprava druhové skladby. Podpora JL. V probírkách pozitivní výběr kvalitních jedinců, uvolnění JL. Po obnově ponechat část výstavek v porostech na dožití.		Negativní výběr v prořezávkách, úprava druhové skladby. V probírkách pozitivní výběr v úrovni, úprava druhové skladby, podpora vertikálního členění skupin a etáží. V obnovovaném porostu pozitivní výběr kvalitních listnáčů pro přirozenou obnovu. Po obnově ponechat část výstavek v porostech na dožití.	
Opatření ochrany lesa a provádění nahodilých těžeb					
Asanovat těžbou a odvozem aktivní kůrovcové stromy.		Vysoká hladina spodní vody, nedělat větší holé plochy.		Odumřelé BO ponechat v porostech. Udržet kryt půdy, riziko eroze.	
Doporučené technologie					
UKT, SLKT		UKT, SLKT		UKT, SLKT, LDS.	
Poznámka					
10-15% vytěžené listnaté hmoty ponechat ležet v porostech					

Myslivecké hospodaření

Zvěř je nedílnou součástí obory. Daňčí zvěř byla na Náměšťsko dovezena již někdy na přelomu 14. a 15. století. Vznik obory se datuje zřejmě na přelom století 16. a 17. tzn., že chov daňčí zvěře zde probíhá cca 400 let a je zřejmé, že díky tomuto obornímu chovu se zachovaly lesní porosty ve stávající, dokumentované struktuře a dřevinné skladbě. Pokud by tu zvěř a obora nebyly, pravděpodobně by větší část porostů byla postupně přeměněna v rámci hospodářského lesa na porosty s vyšším podílem smrku a borovice. Vzhledem k historii chovu zvěře a také kvalitě zvěře (každoroční lov medailových daňků) by měl být chov zachován.

Zvěř ale vždy měla a i nadále bude mít limitující význam v obnově lesa a zejména v tlaku na bylinné podrosty, lze dokladovat většinově ochuzené bylinné patro, místy i s ruderalizací, míra vlivu závisí (ale nikoli v přímé úměře) na intenzitě chovu a výši stavu. Proto bude i do budoucna nutné počítat s ochranou kultur, nárostů, případně odrostků, jimiž budou obnovovány současné staré porosty. Jako vhodné se jeví nezvyšování početních stavů zvěře, tedy že normovaný stav by měl zůstat 141 ks spárkaté zvěře (což odpovídá 282 ks daňčí zvěře), je však vhodné projednat možnou redukci, případně usměrnění pohybů zvěře mimo nejhodnotnější plochy

Z hlediska historického vývoje lze označit chov zvěře za prioritní zájem, které mu bylo po dlouhá staletí uzpůsobováno hospodaření na tomto území. Je nutné si uvědomit že v souvislosti (přímé i nepřímé) s tímto hospodařením vznikly hodnoty, které si dnes velice ceníme a snažíme se je ochránit a uchovat. Dnes se však dostáváme poněkud dál a hodnoty, které zde byly díky obornímu chovu vytvořeny, je třeba chránit částečně i na úkor chovu zvěře. Cílem by mělo být vyvážené hospodaření lesnické a myslivecké.

Doporučení vztahující se k chovu zvěře v oboře:

1. Zrušit chov prasete divokého,
2. zrušit chov muflona,
3. snížit stavy srnce obecného,
4. udržovat stavy daňka evropského maximálně ve výši stavu normovaného.

Do budoucna je možná tolerance zavedení chovu jelena evropského i vzhledem k historickému chovu této zvěře v oboře. Je však třeba zdůraznit, že pokud bude tento chov jelení zvěře v honitbě povolen, bude to na úkor chovu daňčí zvěře. Tzn., jak je uvedeno výše, celkový početní stav zvěře nepřekročí 141 ks spárkaté zvěře dle vyhl. č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd.

b) péče o rybníky (nádrže) a vodní toky

Rámcová směrnice péče o rybníky

Název rybníka (nádrže)	Vodní nádrž Obora Kralice
Způsob hospodaření	Extenzivní
Intenzita hospodaření	-
Manipulace s vodní hladinou	Nemanipulovat
Způsob letnění nebo zimování	-
Způsob odbahňování	Rybník odbahněn
Způsoby hnojení	Nehnojit
Způsoby regulačního příkrmování	-
Způsoby použití chemických látek	-
Rybí obsádky	-

Název rybníka (nádrže)	Retenční nádrž Zámecká obora
Způsob hospodaření	Extenzivní
Intenzita hospodaření	Bez hospodaření
Manipulace s vodní hladinou	Nemanipulovat
Způsob letnění nebo zimování	-
Způsob odbahňování	-
Způsoby hnojení	Nehnojit
Způsoby regulačního příkrmování	-
Způsoby použití chemických látek	-
Rybí obsádky	Bez rybí obsádky

Péče na dílčích (vodních) plochách:

19 – Rybník

Upravit zásady rybochovného hospodaření ve smyslu snížení intenzity chovu ryb, případně změnou rybí obsádky (zvýšení podílu dravců), zajistit podporu tvorby litorálu a živinovou bilanci řešit šetrnějšími postupy místo intenzivních krmných dávek. Navrhnout realizaci jedné či více tůňek nad rybníkem, oddělených od hlavní vodní plochy.

20 – Kaskáda rybníčků

Upravit zásady extenzivního rybochovného hospodaření, vyloučit chov bílé ryby a zajistit podporu litorálu. Doporučuje se jeden z rybníčků cíleně vyčlenit pro obojživelníky (zejména čolky) a nevysazovat zde žádné ryby, nejlépe horní rybník (případně i rybník nad silnicí).

V PP se nachází několik bezejmenných potůčků, které zde pramení. Potoky jsou v průběhu roku různě vodnaté, někdy jsou koryta prakticky suchá, někdy je průtok vody výrazný a na ústí z obory dochází k zaplavování komunikaci a částečně vyplavování nemovitostí. V některých částech vytváří potůčky krátké hluboce zaříznuté strže. Vzhledem k výskytu těchto erozních jevů zde proběhly hrazenobystřinařské práce, které spočívaly ve vytvoření systému drátokamenných přehráček a zajištění svahů.

Další péče o vodní toky není potřebná. Občasnému zvýšenému odtoku vody z obory nelze zabránit a opatření pro ochranu nemovitostí je třeba provést mimo PP.

c) péče o nelesní pozemky

Vzhledem k tomu, že trvalé travní porosty jsou intenzivně využívány zvěří, není nutné stanovovat plán péče o tyto pozemky. Kosení se doporučuje v případě pomístního hromadění stařiny a z důvodu nedegradování porostů.

Rámcová směrnice péče o nelesní pozemky

Typ managementu	Údržba trvalých travních porostů – pastva zvěře, popř. kosení s odstraňováním pokosené biomasy
Vhodný interval	Kosení 1 - 2 x ročně
Minimální interval	1 x ročně
Prac. nástroj/hosp. zvíře	Univerzální kolový traktor
Kalendář pro management	V – VIII
Upřesňující podmínky	Pokosenou biomasu je třeba z území odstraňovat

Péče na dílčích plochách na nelesních pozemcích:

6 – Pastevní plochy

Ponechat současnému využití, případně na větší holé plochy vysázet odrostky cílových dřevin, zejména dubu- budoucí solitéry.

7 – Pastevní plochy s výsadbou jírovců

Ponechat současnému využití. Uhynulé stromy nahradit novými odrostky jírovce.

22 – Ovocné sady

Obnova sadů, doplnění chybějících stromů. Výsadba jabloní se zapěstovanou korunou a individuální ochranou proti zvěři, zachovat extenzivní charakter sadů a zahrad.

23 – Louky

V západní části bude vodní nádrž Zámecká obora. Ve východní části řešit kosení 1 – 2x ročně s odvozem biomasy. Prověřit možnost revitalizace toku a řešení malých tůňek či mokřadů (ve smyslu doporučení pro plochu 19).

24 – Devastované plochy návaznosti na provozní zázemí

Ukončení chovu prasete divokého (nebezpečí vniku do jiných částí obory) a řešit postupnou obnovu lokality.

27 – Budovy

Ponechat stávajícímu využití.

d) péče o rostliny

Jedinou zvláště chráněnou rostlinou v PP je brambořík nachový. Ten je vázán na dubohabřiny, tzn. že pokud se v oboře budou dubohabřiny vyskytovat, bude zde i brambořík. Zvěř jej jako pastvu nebere, takže v podstatě není jeho výskyt ohrožen. V PP se nenachází žádné prioritně chráněné naturové rostliny

e) péče o živočichy

Hlavní naturově chránění živočichové jsou vázáni na staré stromy a jejich ochrana a kontinuita výskytu v porostech je řešena v pravidlech lesního hospodaření v kapitole 3.1.1. a). Podpora živočichů vázaných na vodní prostředí bude provedena díky výstavbě nové (obnově zaniklé) vodní nádrže s názvem Náměšťská obora. Tato nádrž bude obnovena v severní části obory na louce mezi bývalou střelnicí a hospodářskými budovami (plocha č.23 a částečně 24). U nádrže bude vytvořeno i litorální pásmo. U stávajících vodních nádrží a rybníčků se navrhuje extenzivní způsob hospodaření s redukcí rybí obsádky.

f) zásady jiných způsobů využívání území

Zásady jiných způsobů využívání pozemků jsou uvedeny v kapitolách 3.5 – 3.6.

3.1.2 PODROBNÝ VÝČET NAVRHOVANÝCH ZÁSAHŮ A ČINNOSTÍ V ÚZEMÍ

a) lesy

Konkrétní opatření pro jednotlivé porostní skupiny jsou uvedena v příloze T1.

b) rybníky (nádrže)

Hospodařit pouze extenzivně. Nově budovanou nádrž držet zcela bez rybí obsádky.

3.2 ZÁSADY HOSPODÁŘSKÉHO NEBO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ OCHRANNÉHO PÁSMA VČETNĚ NÁVRHU ZÁSAHŮ A PŘEHLEDU ČINNOSTÍ

Vzhledem k ohrazení obory oborním plotem a kamennou zdí není vyhlášeno standardní 50 m ochranné pásmo, protože riziko negativního ovlivnění PP z vnějšku se zdá být minimální.

V lokalitě bývalé hájenky Náměšť, která je uvnitř obory při silnici Náměšť n. Osl. – Kralice n. Osl., se navrhuje především zabezpečit rozpadající se stavby před vstupem návštěvníků obory. Z dlouhodobého hlediska se nedoporučuje tyto budovy prodávat za účelem bydlení nebo rekreace.

V lokalitě u zámku se doporučuje stávající lesní porost, kde v druhové skladbě převažuje jírovec, postupně přeměnit s využitím přirozené obnovy (využití vtroušených dřevin) a umělé obnovy na porost s přírodě blízkou skladbou (dub, buk, lípa. ad.).

Možná rizika plynoucí z ochranného pásma:

- odkládání odpadů obyvateli bydlícími u obory,
- nelegální těžba dřeva.

3.3 ZAMĚŘENÍ A VYZNAČENÍ ÚZEMÍ V TERÉNU

Lokalita je dostatečně vyznačena v terénu cedulemi s malým státním znakem, navíc její hranice jsou jednoznačně stanoveny, protože jsou tvořeny oborní zdí, popř. plotem. Navrhuje se umístit na vstupu do obory u hlavní silničky ve směru od Náměště a Kralic informační tabule se základními informacemi o PP.

3.4 NÁVRHY POTŘEBNÝCH ADMINISTRATIVNĚ-SPRÁVNÍCH OPATŘENÍ V ÚZEMÍ

Administrativně-správní opatření v území zjednoduší realizaci a prosazování hlavních cílů ochrany. Navrhuje se zařadit lesy do kategorie lesů zvláštního určení.

3.5 NÁVRHY NA REGULACI REKREAČNÍHO A SPORTOVNÍHO VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ VEŘEJNOSTÍ

Vzhledem k současné nízké intenzitě rekreačního využívání lokality není nezbytně nutné využívání regulovat nad rámec daný zák. 114/1992 Sb. Jediným vhodným opatřením se v tuto chvíli jeví umístění informačních tabulí s vymezením nežádoucích a nepovolených činností na území PP a údaje o povolené době vstupu do obory. Tabule by se měly umístit u vstupních bran či branek.

3.6 NÁVRHY NA VZDĚLÁVACÍ VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Vzhledem k chovu zvěře se navrhuje využívat oboru celoročně pouze pro organizované skupiny tak, jak to probíhá doposud. Nedoporučuje se umožnění celoročního neorganizovaného přístupu osob do obory (především z důvodu bezpečnosti návštěvníků). V době povoleného vstupu do obory se doporučuje usměrnění pohybu návštěvníků značenou trasou, která by využívala zpevněné lesní cesty, s případným využitím informačních tabulí o historii obory, chovu zvěře, charakteru lesních porostů a chráněných organismech v ní.

3.7 NÁVRHY NA PRŮZKUM ČI VÝZKUM A MONITORING PŘEDMĚTU OCHRANY ÚZEMÍ

Navrhuje se provést celoroční průzkum populací živočichů, kteří jsou hlavním předmětem ochrany s cílem stanovení množství a charakteru stromů, kteří jsou živočichy využívány. V návaznosti na to provést monitoring všech původně chráněných starých stromů.

4. ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE

4.1 PŘEDPOKLÁDANÉ ORIENTAČNÍ NÁKLADY HRAZENÉ ORGÁNEM OCHRANY PŘÍRODY PODLE JEDNOTLIVÝCH ZÁSAHŮ (DRUHŮ PRACÍ)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Provedení kompletní revize starých stromů	-	300 000,-
Provedení pruhového značení 9 km	-	19 440,-
Označení EVL dle § 45c odst. 1 ZOPK 5ks.	-	16 800,-
Označení ZCHŮ tabulemi s malým státním znakem ČR a tabulí s uvedením kategorie ZCHŮ 5ks.	-	16 800,-
Označení území informační tabulí – 2 ks.	-	30 000,-
C e l k e m (Kč)	-	383 040,-
Opakované zásahy		
Výsadba ovocných dřevin do sadů	20 000,-	30 000,-
Výsadba odrostků do stávajících alejí	30 000,-	60 000,-
Odstraňování odpadků	5 000,-	10 000,-
C e l k e m (Kč)	70 000,-	130 000,-

V tabulce jsou uvedeny náklady, které je potřeba vložit především na nelesní pozemky (ovocné sady, aleje). Předpokládá se, že obnova porostů (ať už přirozená s ochranou proti zvěři nebo umělá pomocí odrostků cílových dřevin) bude hrazena vlastníkem lesních pozemků v rámci lesního hospodaření.

4.2 POUŽITÉ PODKLADY A ZDROJE INFORMACÍ

CULEK M. A KOL (1996): *Biogeografické členění České republiky*. Engima, Praha.

ČECH L., ŠUMPICH J., ZABLOUDIL V. A KOL.: (2002) Jihlavsko.- In: Mackovčín P. & Sedláček M. (eds.): *Chráněná území ČR, svazek VI. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a ČR EkoCentrum Brno, Praha, 528 pp.*

FARKAČ J., KRÁL D., ŠKORPÍK M (2005, eds.) *Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Bezobratlí, AOPK ČR, Praha, 760 pp.*

CHYTRÝ M., KUČERA T. et KOČÍ M. (2001): *Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha*

KODET V. et KUNSTMÜLLER I., (2008a): *Červený seznam ptáků kraje Vysočina. – Cinclus 19: 51-58.*

KOLEKTIV: *Oblastní plán rozvoje lesů pro PLO 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny. ÚHÚL Brandýs n. L.*

KOLEKTIV (2007): *Oblastní typologický elaborát pro PLO 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny. ÚHÚL Brandýs n. L.*

KUBÁT K. A KOL.. (2002): *Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.*

LÁZNIČKA, O. (1994) : *G3 – Mykofloristický průzkum, lokalita Zámecká obora v Náměšti nad Oslavou v letech 1957 – 1993. Vlastním nákladem, Třebíč.*

MÁLEK Z., HRUŠKA M (1991): *Zajímavé nálezy brouků (Coleoptera) z lesní obory v Náměšti nad Oslavou. Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, odd. přír. věd 10: 165 – 173*

MARHOUL P., TUROŇOVÁ D. (eds.), 2008. *Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000, Metodika AOPK ČR*

MÍCHAL, I., PETŘÍČEK, V. A KOL.: *Péče o chráněná území. AOPK ČR. Praha 1999*

MACHÁČEK, M., BENEŠ, M. a kol., 2010: *Průzkumy přírodních prvků v rámci projektu „Implementace a péče o území soustavy Natura 2000 v kraji Vysočina, 2. etapa“ EVL CZ0613816 Náměšťská obora*

PLESNÍK J., HANZAL V. & BREJŠKOVÁ L. (eds.), 2003: *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. AOPK Praha.*

POLEHLA P. (2004): *Plán péče pro přírodní památku Obora na období 2005 až 2015.*

PRŮŠA, E.: *Pěstování lesů na typologických základech. Lesnická práce. Kostelec n. Č. L. 2001*

ŠŤASTNÝ K. et BEJČEK V., 2003: *Červený seznam ptáků České republiky. In:*

ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. et HUDEC K., 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001-2003. - Aventinum, Praha, 464 s.

VOPÁLKOVÁ, A., A KOL.: Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma. Č.j. M/100856/04. MŽP OZCHČP. Verze 20080819

zák. č 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

vyhl. č. 60/2008 o plánech péče, označování a evidenci území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

vyhl. č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

vyhl. č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd.

www.cuzk.cz

www.natura2000.cz

www.uhul.cz

4.3 SEZNAM POUŽÍVANÝCH ZKRATEK

AOPK - Agentura ochrany přírody a krajiny

EVL - evropsky významná lokalita

HS - hospodářský soubor

HÚL - hospodářská úprava lesů

LHE - lesní hospodářská evidence

LHP - lesní hospodářský plán

LHO - lesní hospodářská osnova

SLT - soubor lesních typů

LT - lesní typ

MŽP - ministerstvo životního prostředí

OP - ochranné pásmo

OPRL - oblastní plán rozvoje lesů

PLO - přírodní lesní oblast

PP - přírodní památka

STG - skupina typů geobiocénu

ÚHÚL - Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

ÚSES - územní systém ekologické stability

ZCHÚ - zvláště chráněné území

5. OBSAH

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	2
1.1 Základní identifikační údaje.....	2
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	6
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	6
1.6 Kategorie IUCN.....	7
1.7 Hlavní předmět ochrany.....	7
1.7.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu	7
1.7.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav	7
1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu	8
1.9 Cíl ochrany	11
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	11
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	11
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti	16
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy.....	21
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	22
2.4.1 Základní údaje o lesích	22
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	29
2.4.3 Základní údaje o nelesních pozemcích.....	33
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup	35
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	36
3. Plán zásahů a opatření.....	37
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	37
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	37
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	46
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	47
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	47
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	47
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	47
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území	48
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území.....	48
4. Závěrečné údaje	48

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	48
4.2 Použité podklady a zdroje informací	49
4.3 Seznam používaných zkratk.....	50
5. Obsah	51

Tabulky: Příloha T1 - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich
(Tabulka k bodu 3.1.1).

Mapy: Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území
Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma
Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů
Příloha M4 - Lesnická mapa typologická
Příloha M5 - Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů